

Dundadznieks

Nr. 1 (58) janvāris 2007

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. Pagasta padomes apsveikums.

Kādu sporta būvi celsim?

3. lpp. Janvārī ziedējuši ķirši!

4. lpp. Ka beidzes Mazmārs tirgs, ta jaņem rāciņ.

6. lpp. Ziemassvētku kaujas un Barikādes atceroties. Raibs kā dzeņa vēders.

7. lpp. Skolēni grib ēst vienmēr.

2006. gadu vērtējot

Kāds bijis pērnais gads? Lūdzām atbildēt vairākus dundadzniekus.

Vilnis Mitlers, pensionārs:

«Lauksaimniecībā gads bija ļoti karsts un sauss, bet neticami ražīgs. Toties uz vēlēšanām izpaudās mūsu gara nabadzība. Visi solītāji bija tik pūkaini! Kad vēlēšanas garām, tad dabūjam krenķus krenķu galā: elektrība, gāze, robežlīgums.

Saimnieciskā dzīve ne tuvu neatīstās tā, kā vajadzētu. Drīz būs divdesmit gadi neatkarīgajai Latvijai, interesanti būtu salīdzināt statistiku ar Latvijas brīvvalsts divdesmit gadiem. Es domāju, ka toreiz valsts sākmā valdīja lielāks posts nekā pēc kolhoziem. Bet mums eksports ir zem importa, tas izsaka visu. Pirms kara pārdevām kokus, sviestu, linus, bekonu. Tagad palicis tikai koks. Mums jau neko nevajag ražot! Labību, cukurbietes, kartupeļus, linus — neko nevajag. Tikai mežus cērtam. Tagad arī to nevar, slapjums pāri par acīm.

Un darba kvalitāte kā krievu laikos. Vētra nones jumtu, uzliek ēkai jaunu, šogad to atkal nopūš nost.

Valsts cīnās pret smēķēšanu. Pret šņabi, narkotikām, spēļu ellēm, prostitūciju, pret to gan ne.

Bet citādi — gads kā gads.»

Elma Zadiņa, pensionēta agronome:

«Aizvadītais gads mums visiem šķiet kā krīzes gads, kā izņēmums. Bet tā nav. Ir visādi laika apstākļi bijuši. Jāpieņem, ka ikviens gads ir neatkarīgs ar saviem dabas un tautas, bet lauksaimniekam jāprot strādāt tā, lai ienākums būtu pēc iespējas lielāks. 2005. gada lietainajā vasarā no rudziem iznāca tikai lopbarība, bet pagājušās vasaras karstums nobriedināja tādu rudzu ražu, kas derēja maizes cepšanai, — ar augstu krišanas skaitli.

Kam gadījās kartupeļus iestādīt mālainā zemē, tam raža padevās laba, bet smilts zemē izauga sīki, toties daudz sēklas un bez lakstu puves.

Meitas Daces saimniecībā audzētajām lielogu dzērvenēm sausums nemaz nekaitēja. Raža bij negaidīti laba. Toties avenēm sausums noposēja pusi ražas, augus nokaltējot.

Patīkams notikums bija Agronomu biedrības rīkotais agronomu dzimtu saiets Dundagā. Pieredzes bagāti agronomi bija ļoti piersteigti par redzēto mūsu saimniecībā un

SIA Dundaga, izteica gandarījumu par Aigara darbu augstas zemkopības kultūras radīšanā, par zemes atkarošanu no krūmiem un akmeņiem.

Patiesa prieka pilnu izbrīnu radīja Kubalu skola-muzejs. Agronomi teica, ka tik labi saglabātas un skaisti pasniegtas vēstures vērtības nebija cerējuši ieraudzīt. Tāpat viņi priecājās par Dundagas mākslas un mūzikas skolas audzēkņu priekšnesumu. Liels bija gandarījums, ka ar mums kopā bija pagastvecis Gunārs.

Zemnieki ir gudri un savu arodu prot. Bet skumji ir tas, ka ražotājam par savu lielo darbu tiek vismazāk. Sevišķi nerentabli ražot graudus. Ja rudzus iepērk par 6 — 7 santīmiem kilogramā, bet maize maksā latu kilogramā, tad kur ir taisnība?

Valdība, iztopot Eiropas Savienī-

gūto ātri notrallinātu. Tā mūsu bāleliņi ātri aizies kapā. Tas jau notiek. Lūdzu, atpūties! Krūmiem un nezālēm aizaugusi zeme arī tūristus nepiesaistīs.

Saposīsim katrs savu zemi, savu sētu, novāksim lūžņus un graustus, lai pašiem būtu patīkami dzīvot un citiem — uz mums paskatīties. Būsim lepnī par savu Latviju!»

Laura Šteinberga, piena pārraudze Dundagas pagastā:

«Dundaga ar katru gadu kļūst skaistāka. Jau 2006. gadā varēja redzēt tik daudz labu pārmaiņu. Izskatās, ka arī šajā gadā mūs gaida daudz jauku pārsteigumu.

Kad braukāju apkārt pa sētām, katrs grib aprunāties, tāpēc esmu dzirdējusi dažādus viedokļus par valstsvīru darbu. Lai arī mēs esam patālu no Rīgas un deputātu darba, tieši no viņiem ir atkarīgs mūsu valsts liktenis. Sīkumos neiedziļinos, jo tam neatliek laika, bet par 2006. gadu varu teikt, ka tas Latvijas zem-

Redaktora ziņa

Šķūri gaidot

Rakstot šīs rindiņas, esmu jau gandrīz atveseļojies, toties ieputināts gan. Abi notikumi ir izbrīna vērti. Biju nospriedis, ka nekad nopietni neslimošu un ka ziemas šogad vairs nebūs. Te nu bija!

Internets nedarbojas, bet elektrība ir, tāpēc, gaidīdams šķūri, rakstu redakcijas sleju. Gan jau agrāk vai vēlāk Dundadzniekā nokļūs.

Jaunajā gadā jāpasaka daži vārdi par avīzē gaidāmo. Pavasarī (hm, kad tas būs?!) svinēsim mazu jubileju. Ar Dundagas lielciema apskatu beigsim ceļot pa 38 pagasta cie-

miem. Paldies visiem, kas pielika roku un sirdi un palīdzēja veikt apjomīgo un īstenībā tikai daļēji padarāmo darbu! Pagājušajā gadā sapratu, ko likt piecarpus gadus ilgā *seriāla* vietā. Dundagas centrā darbojušās vairākas nozīmīgas ražotnes. Aplūkosim tās līdzīgi kā ciemus, uzjundot augšā faktus, fotogrāfijas, atmiņas. Priecāsimies par jūsu atsaucību! Sāksim ar vienu no cienījamākām — ar sīrupfabriku jeb stērķeļfabriku. Uz tikšanos!

Alnis Auziņš

Kristaps Bolšings,

11. klases skolnieks:

«Manuprāt, 2006. gads bijis ļoti veiksmīgs gan Latvijai, gan Dundagai, gan man personīgi.

Pagājušā gada lielākais notikums neapšaubāmi bija hokeja čempionāts Rīgā, par ko jālepojas ikvienam latvietim. Vēl par ļoti nozīmīgu uzskatu NATO sammitu, kā arī 9. Saeimas vēlēšanas.

Pēdējās veiksmīgi piedalījās viens no mūsējiem, un tas noteikti ir vērsimams sasniegums. Cerams, ka Gunārs Laicāns neaizmirsīs par Dundagu un palīdzēs tai ātrāk attīstīties.

Pats 2006. gadā esmu daudz ko piedzīvojis un guvis jaunu, vērtīgu pieredzi. Uzdrīkstos apgalvot, ka tas bijis pagaidām manā dzīvē labākais gads».

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa

• Glīti tiltiņi Dundagas centrā — arī pagājušā gada ieguvums. Velgu Eizenbergu tie rosinajuši domās mest laipu uz tālāku pagātni (skatīt 8. lpp.). Andra Kojro foto.

bas prasībām, grib zemniecību likvidēt. Kā citādi saukt rentablas nozares — cukura rūpniecības — likvidēšanu? Iekārdināti ar miljoniem, bet tie izkūpēs pāris gados. Ko tad? Zemniekiem jāatmaksā kredīts par iegādāto tehniku, bet to vairs nevajadzēs. Mēs, latvieši, gribam ēst pašu ražoto cukuru no dabīgām izejvielām, nevis tādu, no kura nobeidzas bites un ievārījums sarūgst.

Bet latviešu zemniekam zeme jāapstrādā pašam, nevis jāpārdod par lētu naudu ārzemniekiem, lai tad ie-

niekiem un arī man bijis labs.

Kopš esam Eiropas Savienībā, varam iesaistīties projektos un izmantot Eiropas naudu. Pati esmu gatavojusi projektus savai saimniecībai un ieteikusi to darīt arī citiem. Tas gan ir prasījis lielu darbu un stiprus nervus, jo jākārtoti ļoti daudz dokumentu. Dzīve aiziet kā tādā rutīnā — pēdējā laikā redzu tikai darbu un veselību kaudzi papīru, kas jākārtoti piena pārraudzībai un projektiem. Sanāk pilna darba diena un reizēm vēl pieķeru arī kādu nakti klāt. Kopš abi

puikas iet uz skolu, mazliet vairāk laika dienā varu veltīt pati sev. Vienmēr jau gribas, lai būtu vēl labāk, tāpēc nekad, ja kaut kas nesanāk, nečikstu, bet saku — ja nav labāk, ir vismaz citādāk. Jādomā gaišas domas, un jādara labi darbi, tad arī pašam viss veiksies labāk. Lai veiksmīgs Jaunais gads!»

Jānis Ostups, pensionārs:

«Atkal pagājis viens gads. Kas noticis vai varētu notikt vientuļa pensionāra dzīvē? Nekas. Pensionāri valstij, manuprāt, ir kā atstāti, vientuļi koki, nekam nederīga sabiedrības daļa, kuru vieta ir veco ļaužu mājā, lai tur viņi vadītu klusībā savas dzīves pēdējās dienas. Uz ko lai pensionārs dzīvē cer? Vai viņš var piepildīt kaut peticīgākās vēlmes? Viņš ar saviem peticīgajiem pensijas grašiem nevar sev nodrošināt elementāru medicīnas aprūpi, nemaz nerunājot par teātra vai muzeja apmeklējumiem. Par ceļojumiem atliek tikai sapņot. Valdība gan mums pie pensijas piemēta kādu santīmu, par ko iespējams iegādāties dažus kukulīšus formas maiizes, kaut paši jau bauda «septiņu trekno gadu» labumus pilnā apmērā. Tā vadot savas vecumdienas, par ārpasauli ziņas gūstam no grāmatām, televizora ekrāna un preses izdevumiem.

Liels paldies pagastam, ka divas reizes dienā kursē autobuss no Dundagas uz Sabdagām un atpakaļ. Ja tā nebūtu, dzīvotu vēl noslēgtāk. Priecē arī tas, ka Dundaga ar katru gadu, kaut gan lēnām, tomēr kļūst sakoptāka. Atceros, kāda tā izskatījās pēc kara, padomju laikos, — ne ietvju, ne nopļautu zālāju. Gribošs, lai jaunajā gadā Dundaga kļūtu vēl krāšņāka un tās iedzīvotāji, īpaši pensionāri, dzīvotu vēl labāk.»

Februārī

1. II plkst. 17.30 pilī uz tikšanos aicināti visi, kas vēlas spēlēt amatierteātri.

7. II Dundagas vidusskolā atvērto durvju diena. Tajā vecāki līdz plkst. 18.00 varēs satikt visus mācību priekšmetu skolotājus. Lai arī aicinām!

10. II plkst. 10.00 pilī notiks pagasta sacensības galda spēlēs: šahā, dambretē, novusā, zolitē, galda tenisā un šautriņās. Aicinām piedalīties!

16. II plkst. 21.00 balle *Atver sirdi!* Ls 1,50.

24. II teātra izrāde *Pērku jūsu vīru*. Piedalās aktieri: Jānis Jarāns, Aīda Ozoliņa, Zane Daudziņa, Ls 1,50.

Vēderdejas ik trešdienu skolēniem skolā plkst. 16.30—17.30, pieaugušajiem pilī 18.00—19.00.

Jaunie dziedātāji! Vai esat iemācījušies dziesmiņas konkursam *Cālis un Gailēns 2007*? Pasteidzieties, jo konkurss notiks 3. III. Pieteikties līdz 23. II, *Cāļi* vecumā līdz 7 g., *Gailēni* līdz 15 g. Gaidīsim pieteikumus pa tālruni 32 37895 vai 22021270.

Runas vīriem ir spēks rokās

Pagasta padomē

2006. gada 18. decembrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Ozolnieki* (13,1 ha, dzīvojamā un saimniecības ēkas), *Vīlīpi* (11,0 ha), *Latumi* (22,6 ha) un *Bērzkalni* (19,7 ha).

Naudas plānošana 2007. gadam

► Bērnu centrs *Mājas*

Biedrība *Dundagas bērnu dienas centrs «Mājas»* darbojas jau 2 gadus. Katru darba dienu to apmeklē 30 — 40 pagasta bērnu vecumā no 5 līdz 13 gadiem, reizēm arī ierodas bērnu vecāki, kam vajadzīga ne vien sociāla, bet arī psiholoģiska palīdzība. Centra darbība ir veiksmīga.

Uz 2006. gadā noslēgtā līdzdarbības līguma pamata, ka biedrība veic likuma *Par pašvaldībām* noteiktos pašvaldības uzdevumus — radīt drošu un uz kristīgajām pamatvērtībām balstītu vidi bērniem Dundagā, veicinot viņu fizisko un garīgo attīstību,

pagasta padome tai piešķir dotāciju. 2006. gadā centrs papildus vēl pie- saistīja Ls 3317, kas izmantoti bērnu radošajai darbībai. Nolēma 2007. ga- dā dotācijai nepieciešamo summu Ls 7074,40 ņemt vērā, sastādot jaunā gada budžetu.

► Pensionāru apvienība

Nolēma 2007. gadā Pensionāru apvienībai nepieciešamo summu Ls 900 (malkas iegāde, 5 atpūtas vakari, ciemiņu uzņemšana, transporta iz- devumi, kultūras pasākumu apmek- lēšana un rīkošana) ņemt vērā, sa- stādot jaunā gada budžetu.

► Dundagas aprūpes fonds

Sabiedriskā organizācijas *Dunda- gas aprūpes fonda* budžetu veido 85% aprūpes nama iemītņieku pensijas un pašvaldības līdzfinansējums. Paš- reiz namā dzīvo 8 mūsu pagasta ie- dzīvotāji, no tiem 7 ir vientuļie pen- sionāri. Uz 2006. gadā noslēgtā līdz-

lamajai hallei Dundagā. Vienbalsīgi nolēmām par halli, kaut gan nākotnē varētu rasties problēmas ar tās ap- saimniekošanu, jo šī halle ir ļoti dār- ga mūsu ne pārāk lielajam budže- tam.

Tika sagatavoti un nosūtīti visi nepieciešamie dokumenti ministri- jām un politiskajām frakcijām. Taču situācija mainījās, un bija skaidrs, ka pie pārceļamās halles netiksīm.

Tagad viss notiek, kā sākotnēji bi- ja iecerēts: projektējam halli atbil- stoši mūsu izvēlētajiem, izpētītajiem izmēriem, kas atbilst Dundagas ie- dzīvotāju vajadzībām. Šogad izpētei klāt nāks arī projekts. Nākamajā ga- dā paredzēts uzsākt celtniecību.

Atvainojiet, deputāti un pārējie, par ārkārtas sēdi un visi, kas vēlējās jau šogad Dundagā apmeklēt gatavo halli. Ir noticis citādāk, nekā kādā brīdī bijām cerējuši».

Uzklausīja Diāna Siliņa

Sporta halle

Esam *Dundadzniekā* rakstījuši, ka sporta hallei izstrādās skīču projektu un tās celtniecības vieta būs savie- nota ar vidusskolas ēku. Bet šajā *Dundadzniekā* pēkšņi parādījies cits deputātu lēmums. Par to, kas noti- cis, stāsta deputātu padomes priekš- sēdētājs Austris Kristapsons.

«Šī sasaukuma deputātu lielais sapnis bija uzcelt Dundagā sporta halli. Sponsori ziedoja naudu vietas izpētei. Pārējo finansējumu cerējām iegūt, iesaistoties projektos.

Tad pēkšņi radās cita iespēja — pārcelt halli no Rīgas *Skonto*. Finan- sējums gan izrādījās pasakaini liels: Ls 2 600 000. Taču šī ideja vēl līdz pē- dējam budžeta pieņemšanas brīdim bija īstenojama. Tāpēc tika sasaukta ārkārtas padomes sēde, kur izskatīja jautājumu — būt vai nebūt šai pārce-

nas Administratīvā komisija uzliek vainīgajai personai administratīvo sodu par pārkāpumu. Tas ir brīdinā- jums vai naudas sods.

2006. gadā 11 administratīvās ko- misijas sēdēs izskatīti

1) 43 protokoli par šādiem pārkā- pumiem:

●par LAPK 186. p. 1. d. pārkāpumu — 2 lietas; par LAPK 187. p. 1. d. pārkā- pumu — 1 lieta; par LAPK 187.p. 2. d. pārkāpumu — 4 lietas; par LAPK 173. p. 1. d. pārkāpumu — 12 lietas; par LAPK 172. p. 2. d. pārkāpumu — 3 lietas; par LAPK 202. p. pārkāpu- mu — 1 lieta; par LAPK 100.p. 1.d. pārkāpumu — 2 lietas;

●par Saistošo noteikumu *Dundagas pagasta suņu un kaķu turēšanas notei-*

trešais bērns — 5 ģimenēs, ceturtais bērns — 4 ģimenēs, piektais bērns — 2 ģimenēs, astotais bērns — 1 ģimenē.

Reģistrētas 14 laulības, no tām 12 laulātie pāri laulības noslēgušas pir- mo reizi. Četras laulības noslēgtas baznīcā (2 Dundagas evaņģēliski lu-

darbības līguma pamata (fonds veic likuma *Par pašvaldībām* noteikto paš- valdību uzdevumu — veco, vientuļo cilvēku aprūpi Dundagā) pagasta pa- dome tam piešķir dotāciju. Nolēma 2007. gadā nepieciešamo summu Ls 5317 ņemt vērā, sastādot jaunā gada budžetu.

► Invalidu biedrība

Nolēma 2007. gadā Invalidu bied- rībai nepieciešamo summu Ls 670 (ciemiņu uzņemšana, sakaru un transporta izdevumi, kultūras pasā- kumi) ņemt vērā, sastādot jaunā ga- da budžetu.

► Sociālo darbinieku spartakiāde

Pēc Veselības un sociālas palīdzī- bas centra vadītāja lūguma nolēma jaunā gada VSPC budžetā ieplānot Ls 255 Latvijas pašvaldību sociālo darbinieku spartakiādes rīkošanai Dundagā 2007. gada jūnijā.

► Masta demontāža

Pēc Aldona Zumberga lūguma at- ļāva demontēt uz pašvaldības zemes atrodošos prožektora mastu Talsu ielas malā pie autobusu pieturas *Liepgaļi*. Mastu pārdot par metāllūž- ņu cenām.

► Individuālais darbs

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Ivaram Redviņam ar mež- saimniecības darbiem, Andrim Vit- manim ar traktortehnikas pakalpo- jumiem, Vinetai Šenbergai ar frizie- res, Kaivai Jurčai ar šuvējas, bet Sol- vitai Zēlei ar kosmētiķes pakalpoju- miem.

► Nosaukuma piešķiršana

No īpašuma *Ragavas* atdalāmajam 16,1 ha zemes piešķīra nosaukumu *Mežupji*, no īpašuma *Paušēli* atdalā- majam 0,8 ha zemes gabalam — no- saukumu *Vīdāles baznīca*. Atļāva ap- vienot īpašumus *Springņu ferma* un *Dižspringņi*, paturot tiem nosaukumu *Dižspringņi*.

► Mobilo sakaru torņa vieta

SIA *Tele 2* lūdž atļauju būvēt mobi- lo sakaru torni Mazirbes *Ķirškalnos*. Tas atrodas Baltijas jūras ierobežotas saimnieciskās darbības joslā un Slī- teres nacionālā parka ainavu aizsar- dzības joslā, kā arī pagasta nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu — Mazirbes ev. lut. baznīcas un Mazir-

kumi 2.1.3.p. pārkāpumu — 2 lietas;

●par Saistošo noteikumu *Par sabied- risko kārtību Dundagas pagastā* 28.p. pārkāpumu — 7 lietas;

●par Saistošo noteikumu *Par sabied- risko kārtību Dundagas pagastā* 27. p. pārkāpumu — 6 lietas;

●par Saistošo noteikumu *Par sabied- risko kārtību Dundagas pagastā* 19. p. un 32. p. pārkāpumu — 2 lietas (naudas sodi uzlikti vecākiem par nepilngadīgo bērnu sabiedriskās kārtības noteikumu pārkāpšanu);

●pieņemts lēmums izteikt mutisku aizrādījumu un izbeigt lietvedību, pamatojoties uz LAPK 21. p. par LAPK 98¹ p. pārkāpšanu — 1 lieta;

●pieņemti 2 lēmumi izbeigt admi- nistratīvo lietvedību, pamatojoties uz LAPK 239. p. 1) un 7) punktu;

●pieņemts lēmums pārsūtīt lietu tā-

teriskajā baznīcā un 2 Mazirbes evaņģēliski luteriskajā baznīcā). Laulāto vidējais vecums ir 28 gadi (līgavu vidējais vecums ir 26 gadi, līgavaiņu — 30 gadi).

Vienpadsmit laulātie pāri pēc sa- vas vēlēšanās izraudzījušies vīra pirmslaulības uzvārdu par savu ko- pējo uzvārdu; 2 laulātie pāri izvēlē- jušies paturēt savu pirmslaulības uz- vārdu, nepieņemot kopēju laulības

Pagasta padomes apsveikums

Ne tik sen laiks noskaitīja pēdējos gada mirkļus un sākās jaunais gads. Kā parasti, vēlējam laimi, veselību un panākumus. Arī daudz garīgo un materiālo vērtību, goda un slavas lietu. Pagasta padome pievienojas visiem laba vēlējumiem un apliecina, ka arī 2007. gadā strādās, lai pagasta iedzīvotāju un visu vajadzības un vēlmes piepildītos.

Mēs veltīsim pūles un līdzekļus bērnu audzināšanai un visu iedzī- votāju izglītībai. Reizē arī gribam mudināt — lai prieks rodas no tā, ko pats esi no jauna iemācījies, paša ro- kām paveicis, ar savu prasmi ieguvis vai nopelnījis. Mēs priecājamies par sakoptu vidi, bet prieku sabojā līdz- cilvēki: vieni, dzīvodami nevīžīgi un nespēdami rast sevī prieku par iz- slaucītu sētu, otri, nemācēdami neko radīt, toties izjuzdami kroplīgu gan- darījumu par salauzto, iznīcināto.

bes mācītājmuižas — tuvumā. Atbal- stīja apkārtējai ainavai labvēlīgāko — trešo projektētā torņa atrašanās vie- tu — un būvniecības lietu nodeva būvvaldei arhitektūras un plānoša- nas uzdevuma saņemšanai.

► Īpašuma *Muņu Grabi* iznomāšana

Divi uzņēmumi — SIA *Westwind* un SIA *Profesionālā attīstība* — vēlas iznomāt *Muņu Grabus* vēja ģenerato- ru parka izveidei. Pašvaldība ie- priekšējā padomes sēdē ir nolēmusi šo īpašumu nenodot privatizācijai. Nolēma izsludināt konkursu par paš- valdības īpašuma *Muņu Grabi* nomu uz 12 gadiem un izveidoja komisiju nomas noteikumu sagatavošanai un konkursa rīkošanai.

...un

28. decembrī

► Sporta būve

Izskatīja priekšlikumu iegādāties un uzstādīt pie vidusskolas sporta halli *Skonto halle*.

Tās aptuvenie izmēri ir 103×36 m, augstums 12 m. Kopējās izmaksas būtu ap Ls 2 600 000, no tiem pašval-

lākai izskatīšanai Talsu rajona polici- jas pārvaldes Nepilngadīgo lietu in- spekcijai;

2) 23 iesniegumi (arī par skolēnu ne- attaisnotajiem stundu kavējumiem); 3) par minēto noteikumu pārkāpša- nu vainīgajām personām izteikti brī- dinājumi vai uzlikti naudas sodi ko- pā par **Ls 250**;

4) pagasta padomes kasē iemaksāti **Ls 100** (t. sk. 2 personas, kurām sods uzlikts 2005. gadā, bet izpildīts šo- gad);

5) naudas sodu 2006. gadā vēl nav samaksājušas 14 personas, t.i., **Ls 140**.

Latvijas Administratīvo pārkāpu- mu kodeksa 299. panta 1. d. rakstīts, ka *pārkāpējam naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā pēc dienas, kad viņam izsniegts lēmums par naudas soda uzlikšanu* (stājies spēkā pēc lēmuma saņemšanas). Ja sodītais

Mēs veltīsim pūles un līdzekļus veselības veicināšanai un sociālajai aprūpei, taču atgādinām, ka veselību un labklājību nevar piešķirt, aizņem- ties, iznomāt vai nopirkt. Tas panā- kams ar veselīgu dzīvesveidu, atteik- šanos no alkohola, smēķēšanas un narkotikām. Mēs atbalstīsim kultū- ras un sporta pasākumus, bet kat- ram pašam ir jāpiedalās. Mēs aici- nām izjust prieku par citu panāku- miem. Mīlestībai un priekam pieder nākotne. Lai jūs neuztrauc tas, kas ir citiem, bet jums nav. Laime un prieks nav iegūstami materiāli, bet gan ar labu vārdu, mīlu smaidu, sir- snīgu rokas spiedienu un draudzīgu apkampiem. Ar mīla cilvēka tuvu- mu. Lūk, pats galvenais dzīvē, kas nemaksā ne santīma un tomēr ir vis- dārgākais.

Laimi un prieku, veselību un pa- nākumus Jaunajā gadā!

dības finansējumam jābūt 20% jeb Ls 600 000. Līdzšinējais apsaimnieko- tājs ziņo, ka uzturēšanas izmaksas gadā ir ap Ls 10 000. Halles celtniecī- ba ir viens no lielākajiem šī sasauku- ma deputātu pieņemtajiem uzdevu- miem. Secināja, ka tā pagastā ir ļoti nepieciešama, arī tādēļ, lai nostipri- nātu pagasta kā administratīvā cen- tra pozīcijas novadā.

Ēku pilnā apjomā nevar uzstādīt pie *Lielās skolas*, taču to var izdarīt pie *Mazās skolas*. Jāņem vērā arī ap- saimniekošanai vajadzīgā teritorija, piemēram, kurināmā novietne, ie- spējama katlu māja. Halli varētu iz- mantot daļēji kā apkurināmu un da- ļēji neapkurināmu — slidotavas ierī- košanai.

Sprieda, ka ēka jāiegādājas kā paš- valdības sporta un kultūras dzīves organizēšanas objekts, nevis kā sko- las sporta halle. Nolēma piedāvāju- mu pieņemt un uzdeva sagatavot vēstuli Reģionālās attīstības un paš- valdības lietu un Izglītības ministri- jai ar lūgumu piešķirt valsts investī- cijas.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

naudas sodu nav labprātīgi samaksā- jis, Administratīvā komisija, pamato- joties uz LAPK 300. pantu, var lemt par naudas soda piespiedu izpildi un nodot izpildei tiesu izpildītājiem.

Visas personas, kas administratīvi sodītas (ne tikai 2006. gadā, bet arī iepriekš) un nav izpildījušas sodu, **atkārtoti brīdinām**, ka naudas sods jāiemaksā pagasta padomes grāmat- vedībā vai jāieskaista pagasta pado- mes kontā LV49UBAL2809161850001 Latvijas Krājbankas Kuldīgas filiāles Dundagas KAC, kods UBALLV2X, reģ. Nr. 90000043600.

Ja kādam piemirsies uzliktā nau- das soda apmērs par administratīvo pārkāpumu, lūdzam jautāt Adminis- tratīvās komisijas sekretārei Dacei Kurpniecei, tālr. 3237850.

Dace Kurpniece,
Administratīvās komisijas sekretāre

gadi). Nāves cēloņi: sirds un asins- vadu slimības — 21, vecums — 16, ļaundabīgi audzēji — 9, kuņģa sli- mības — 2, pašnāvības — 2, trau- mas — 2, nelaimes gadījumi — 2, alkoholisms — 1, nāvēs cēlonis nav nosakāms — 1.

Rita Podkalne

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 2007. gada 22. janvārī

► Līdzekļi Dundagas aprūpes fondam

Palielināja 2007.gada dotāciju sabiedriskajais organizācijais *Dundagas aprūpes fonds* par Ls 400 (kopējā summa Ls 5717).

► Līdzekļi mājas remontam

Ēkai Upes ielā 2 nobrukusi ārējās apšuves ķieģeļu siena. Mājā 7 dzīvokļi ir privatizēti, bet 1 dzīvoklis pieder pašvaldībai. Remontam vajag Ls 3650. Apsaimniekotājs SIA *Ziemeļkurzeme* apņemas ieguldīt Ls 1000, bet par pārējo finansējumu lūdz pašvaldības palīdzību, jo mājas iedzīvotāju maksājumi par apsaimniekošanu nesedz remonta izdevumus. Pēc Sociālā dienesta ziņām mājā dzīvojošie neatbilst maznodrošināto statusam.

Padome remontu atbalstīs ar kokmateriāliem un palīdzēs novērst

avārijas stāvokli no budžeta sadaļas *pārējie vides aizsardzības pasākumi*. Naudā atvēlēja 1/8 daļu no remontam nepieciešamā, jo mājā ir 1 pašvaldības dzīvoklis.

► 2007. gada budžets

Uzdeva izpildīdītoram un Attīstības nodaļai pārstrādāt atkritumu apsaimniekošanas noteikumus.

Iekļāva budžetā Ls 1320 līdzfinansējumu 2 publisko interneta pieejas punktu izveidei Vīdales skolā un Tūrisma informācijas centrā.

Trūcīgo iedzīvotāju pabalstiem paredzēto summu noteica Ls 25 000, bet atlikušos Ls 3910 pārlika rezerves fondā.

Apstiprināja saistošos noteikumus Nr.2 *Par Dundagas pagasta padomes 2007. gada budžetu*. Ar tiem var iepazīties pagasta kancelejā un interneta lapā *www.dundaga.lv*.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Bērzuļi* (18,7 ha), *Pēterīši* (3,52 ha), *Jānīši* (10,85 ha), *Tetersāti* (25,2 ha), *Ilgas Upsītes* (49,3 ha), *Jaungauri* (65,5 ha), *Saulesmeži* (18,1 ha), *Mazkalni* (7,22 ha), *Dižvaivari* (10,6 ha) un no 82 ha zemes gabala, ko atdalīs no īpašuma *Pausi*.

► Nodokļa atlaide

Noraidīja 2007.gada nekustamā īpašuma nodokļa 50% atlaides lūgumu īpašumam *Krūzmaņi*.

► Zemes noma

Apstiprināja līgumus par pašvaldības apbūves zemes iznomāšanu Meža ielā (trīs gabali — 0,20 ha, 0,25 ha un 0,130 ha).

► Individuālais darbs

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Dacei Grīnertei ar aušanu, Baibai Ansbergai ar sanitāres darbu zobārstniecības kabinetā, Aigaram Višņevskim ar apavu remontu, Armandam Grunbergam ar mežizstrādes darbiem, Aigaram Bērziņam ar auto remontu, Larisai Ķirsonei ar frizieres pakalpojumiem, Andim Remesam ar robežstīgu tīrīšanu un

kupicu atjaunošanu.

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašuma Pāces iela 8 atdalāmam 3,6 ha zemes gabalam deva nosaukumu *Ceļmalas*, no īpašuma *Vecumi* atdalāmam 8,7 ha zemes gabalam — *Sigītas*, bet no īpašuma *Pausi* atdalāmam 82 ha zemes gabalam — *Pauslejas*. Sadalot īpašumu *Birztaliņas*, 5 ha zemes gabalam ar ēkām paturēja nosaukumu *Birztaliņas*, bet 23,3 ha meža zemes deva nosaukumu *Birstes*.

► Muņu Grabju noma

Apstiprināja konkursa nolikumu zemes īpašuma *Muņu Grabi* nomai ar tiesībām uzstādīt vēja ģeneratorus un konkursa komisiju.

► Ceļu būves termiņš

Nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ līdz 15. februārim pagarināja ceļu *Avotiņi* — *Kalēji* un *Mazās darbnīcas* — *Būdeni* remonta termiņu.

► Sports pagastā

Izveidoja sporta konsultatīvo padomi: Aldis Felts (volejbols), Dainis Derkevics (galda teniss), Guntis Pīrvits (hokejs), Alnis Auziņš (šahs), Gundega Lapiņa (volejbols), Atis

Burnevics (futbols), Slaviks Mozeļevs (dambrete) un Arvis Henriņš (orientēšanās sports), kura lems par pasākumu rīkošanu, finansēšanu un kontrolēs sporta budžeta izlietojumu.

► Pašdarbības teātris

Darbu sāks pašdarbības teātris. To vadīs Vaira Kamara. Nodarbības iecerētas 2 reizes nedēļā.

► Dzīvokļu jautājumi

Uzņēma dzīvokļu piešķiršanas rindā 3 iedzīvotājus, bet 2 lūgumus noraidīja.

► Dundagas pagasta bāriņtiesa

Kā prasa likums, pārdēvēja Dundagas pagasttiesu par pagasta bāriņtiesu. Ievēlēja par bāriņtiesas locekļiem Ivetu Kundecku, Irinu Jānbergu un Vizmu Lagzdiņu un apstiprināja bāriņtiesas nolikumu.

► Komiteju sēdes

Ar februāri Vides aizsardzības un pagasta attīstības komitejas sēdes notiks ik mēneša otrajā trešdienā plkst.14.00, bet Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komitejas sēdes notiks katra mēneša pirmajā trešdienā plkst. 14.00.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

Partnerības projekti Dundagā

Pērn septembrī Pašvaldību sadarbības apvienība *Ziemeļkurzeme*, kurā ietilpst arī Dundagas pagasta padome, kopā ar sabiedrisko organizāciju *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* sagatavoja un iesniedza projektu Lauksaimniecības atbalsta dienestā, lai iegūtu finansējumu sabiedriski nozīmīgu jeb partnerības projektu īstenošanai.

Ziemeļkurzemes partnerībā ir iesaistījušās 8 pašvaldības: Talsu rajona Dundagas, Īves, Lubes un Valdgales un Ventspils rajona Ances, Puzes,

Ugāles un Tārgales pašvaldības.

Pēc ES *Leader+* programmas prasībām bija jāizveido vietējā nevalstiskā organizācija, saukta par vietējās rīcības grupu (VRG), kas pārstāv vietējo iedzīvotāju intereses un rūpējas par lauku attīstības jautājumiem. Ziemeļkurzemes partnerības pašvaldībās VRG pienākumus pilda *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija*.

2007. gads atnāca ar iepriecinošu ziņu. Mūsu partnerības projekts un VRG attīstības stratēģija ir saņēmusi Ls 57 566 ES struktūrfondu atbalstu,

ko Ziemeļkurzemē darbojošās sabiedriskās organizācijas posotru gadu varēs izmantot sabiedrisko projektu īstenošanai. Katrai pašvaldībai apmēram 7 tūkstoši latu. Uz šo finansējumu pēc konkursa izsludināšanas varēs pieņemt pašvaldībā reģistrētas biedrības jeb vietējās iniciatīvas grupas (VIG), kuru projektu pieteikumi saskanēs ar VRG pieteikto stratēģiju.

Dundagas pagastā VIG izveidojās pirms diviem gadiem un ar tās atbalstu savu darbību attīstīja biedrība *Bērnu dienas centrs* «Mājas». Savukārt

ar apaļā galda diskusijām par pagasta attīstības virzieniem un zaļo domāšanu savu darbību kādu laiku iepriekš uzsāka biedrība *Zaļais novads*.

Biedrībām mēneša laikā pēc Lauksaimniecības atbalsta dienesta projekta konkursa sludinājuma būs jāgatavo projekta pieteikumi un jāiesniedz VRG izvērtēšanai.

Dundagas VIG ir iecerējusi sagatavot projektu par atpūtas vietas sakārtošanu pie Baložezera, jauniešu sporta spēļu laukuma izveidi Kalķos, bērnu radošo darbnīcu rīkošanu, pils tūrisma pasākumu finansējumu. Arī sabiedrisko organizāciju iesniegtajiem projektiem uz ES struktūrfondu

finansējuma saņemšanu ir jāievēro stingrās prasības par īpašumtiesībām un attaisnotajiem izdevumiem.

Vēlu radošu veiksmi mūsu biedrībām un vietējai iniciatīvas grupai gatavot projektu pieteikumus un iegūt atbalsta finansējumu. Visus, kas vēlas darboties vietējās sabiedrības interesēs, aicinu aktīvi piedalīties iecerēto projektu īstenošanā. Ja ir labas ieceres un interese uzzināt ko vairāk par partnerības projektiem, atnāciet uz pagasta Attīstības nodaļu vai zvaniet pa tālruni 3237857!

*Attīstības nodaļas vadītāja
Gunta Abaja*

Laiks cauri laikiem

Ziemassvētki muzejā

«Ziemsvētku laiks, kad vārdi, ko vēlamies teikt, tiek rakstīti sirdī, kad atmiņām zūd ikdienas rūgtuma garša,» ar šādiem dzejnieka Zirniša vārdiem mēs, grupa vecākās paaudzes pārstāvju, saņemām aicinājumu būt Kubalu skolā-muzejā īpašā pasākumā 2006. gada 22. XII.

Un tā šajā dienā te ieradās prāvs dalībnieku pulciņš gan no Dundagas, Rojas, Talsiem un pat Rīgas. Pie spožu svečīšu rotātas eglītes pasākumu vadīja muzeja vadītājs Ivars Abajs, un viņam palīdzēja Gunita Tropiņa. Viņi pateicās tiem cilvēkiem, kas muzeju bija bagātinājuši ar vērtīgiem dokumentiem, senām

sistematizē, apstrādā dažādus materiālus, kas veido mūsu novada vēsturi. Muzeja vadītājs sacīja paldies Ilgai Brūverei, bijušajai Ģibzdes četrgadīgās skolas skolotājai, Ilgvaram Balodim, skolotāja Vetenberga radniekam, un Vilnim Mitleram, Dundagas vēstures erudītam. I. Brūvere muzejam nodevusi plašu materiālu, te ir viss: sekmju žurnāli, atskaites, ziņojumi, fotogrāfijas, atmiņu stāstījumu pieraksti. I. Balodis muzejam atdāvinājis daudz fotogrāfiju, kas attiecas uz Dundagas vakarskolas dibināšanu un darbu, bet V. Mitlers allaž dāsnī dalījies ar savām bagātajām zināšanām Dun-

atmiņām, retām fotogrāfijām, jo muzejs vāc, krāj,

dagas vēsturē un duņdžiņu vārdu nozīmes skaidrojumos.

Muzeja bagātība ir daudzo bijušo skolotāju un skolēnu atmiņu stāstījumi. Arī mēs ar interesi noklausījāmies bijušās Kubalu skolas skolotāja Alfrēda Cipeļa, skolnieču Vilmas Kukles (Lipenbergas), tagadējās *Jumaru* saimnieces, un Vijas Lakšmanes (Lagzdiņas) atmiņu stāstus. Daudzkārt skanēja ilggadējās Dinsberga skolas skolotājas Sofijas Dravnieces vārds, atzīmējot viņas devumu skolai.

Muzeja vadītājs mums demonstrēja mūsdienīgas ierīces, kas iegādātas par pašvaldības un ziedotāju līdzekļiem, un mums pavērs uz skatāmas Dundagas vēstures lappuses. Redzējām Dundagas kori 19. gs., lepnas tautu meitas un dēlus tautiskos apģērbos, arī «Vārpas» laikā diriģenta Šultnera vadībā.

1679. g. «šaušalīgs aukstums»; 1695. g. barga ziema, auksta un slapja vasara.

1722. g. februārī zied augļu koki; 1740. g. no Latvijas uz Zviedriju brauc kamanās; 1753. g. ļoti barga ziema, vēl Vasarsvētkos no Rēveles (Tallinas) uz Zviedriju iet pa ledu.

1805. g. briesmīga vētra, Dundagas pils mūri tā trīcējuši — bail bijis, ka nesagrūst; 1807. g. gandrīz nav ziemas; 1822./23. g. ļoti auksta ziema, jūra galīgi aizsalst, uz ledus uzcelts krogs un traktieris; 1830. g. 1. aprīlī orkāns; 1834. g. ziemas gandrīz nav.

1867./68. g. barga ziema; 1868. g. ārkārtīgi sausa vasara, deg meži; 1876. g. ziemā bargs sals, liels ūdens trūkums; 1883. g. vasarā liela vētra;

1887./88. g. barga ziema; 1890. g. novembrī sals –23°C; 1891. g. 23. aprīlī zied ievas; 1893. g. barga ziema; 1896. g. ļoti karsta, sausa vasara.

1902. g. 13. decembrī vētra, sniegunis, iet bojā ap 50 zvejnieku; 1902./03. g. barga ziema; 1913. g. viešulvētra; 1916./17. g. barga ziema.

V. Mitlers: «Tomēr īpatnēji ir tas, ka mainās viss klimats, aplamības ievēlās. Nekad neesmu piedzīvojis vasaru, kad četrus mēnešus karsts un sauss, un ziemu, kas trešo mēnesi ir kā rudens. 17. janvārī vajadzēja būt ziemas sala kulminācijai, bet mums bija plusi.»

Vai gadalaiku vairs nebūs?

Kopš pagājušās vasaras visiem uz mēles laika apstākļi. Bet, lūk, Viļņa Mitlera no dažādiem avotiem sastādīts dīvainu laika apstākļu saraksts, kas ar dažiem izņēmumiem pārsvarā skar pašreizējās Latvijas teritoriju.

764. g. un 801. g. aizsalst Melnā jūra; 809. g. aizsalst Adrijas jūra.

1172. g. ziemā kokiem lapas, putni perē.

1279. g. ļoti barga ziema; 1281./82. g. auksta, sniegota ziema; 1289. g. nemaz nav ziemas, kokiem lapas janvārī; 1297. g. ledus sastrēgumu dēļ Daugavas ūdeņi plūst pāri Rīgas mūriem.

1313. — 1315. g. trīs aukstas un slapjas vasaras, kad pa Jāņiem no

salst labība; 1322./23. g. ļoti auksta ziema, pavasarī nobirst nosalušie pumpuri; 1341. g. martā zied augļu koki, ķirši nogatavojas maijā; 1357. g. indīgi siseņi noēd koku zaļumus.

1538. g. janvārī dārzeņu ziedu pilni.

1600. g. ļoti bargi laika apstākļi, pat vasarā uzkrīt sniegs; 1621. g. aizsalst Bosfors; 1630. g. un 1631. g. ļoti sausas vasaras, Kursā deg meži; 1659. g. ziemā nav ne sniega, ne salsuma; 1669. g. aizsalst Bosfors;

Vidusskolā

22.—26. I skolā norisinājās dabaszinātņu nedēļa. Skolēni pētīja dabu, veidoja mīklas, piedalījās konkursos, eksperimentēja, veidoja plakātus, skatījās filmas *Melnais nārsts*, *Latvijas daba*. Par Slīteres nacionālo parku skolēniem stāstīja Inguna Pekmane.

Skolēnu pašpārvalde gatavojās skolas *Popielai* un TV parodiju šovam. Pirmo trīs vietu ieguvēji 10. II pārstāvēs vidusskolu rajona *Popielā*.

17. I teātra studijas jaunieši bija ekskursijā uz Smilģa muzeju un TV raidījuma *Dziesmu duelis* ierakstu, kurā piedalījās Rūta un Lauris Reiniķi un Mārtiņš Freimanis ar Jāni no *SWH*. Raidījums būs redzams 24. II.

Norika Rēriha

Cimos

JAUNDUNDAGA

Turpinājums. Sākumu skatīt 10. (56.) un 11. (57.) numurā.

BRĪVVĀLSTS GADI

Dundagas patērētāju biedrība

Pirmais patērētāju kooperatīvs Dundagā nodibināts 1892. gadā zem nosaukuma Dundagas pārtikas biedrība. Sabiedrība darbojas ar labiem panākumiem līdz pasaules karam, kad vācu okupācijas kareivji izputināja abus kooperatīva veikalus. Ar to arī beidza eksistēt pati biedrība un tikai 1920. gadā viņas vietā noorganizējās jauns kooperatīvs zem Dundagas patērētāju biedrības vārda. Faktiski jaundibinātais kooperatīvs bija vecās pārtikas biedrības turpinājums, jo līdz ar idejisko mantojumu tas no vecās biedrības pārņēma visu, kas tai vēl bija palicis aktīvā un pasīvā.

Brīvā Zeme, Nr. 46, Piekdien, 1937. g.26. februārī (KSM)

Par patērētāju b-bas veikaliem

Dundagas patērētāju biedrībai ir slavena pagātne. Savā pirmajā posmā (1892 — 1915) tā darbojās ar labiem panākumiem un zināmā mērā bija par paraugu citiem patērētāju kooperatīviem visas Krievijas mērogā. Par saviem līdzek-

tojās vairāk uz centra veikalu. Jaundundagā palika tikai viens darbinieks. Kādā klusākā brīdī veikala vadītāja (un pārdevēja reizē) Emma Feldnere, kā redzam, ir iznākusi ārā atpūsties un nofotografēties.

Biedrības nams gāja bojā 1944. gada 30. jūlijā, kad vācu karavīri panikā atkāpās un nodedzināja vairākas Jaundundagas mājas. Tukšā vietā palikuši tikai pamati.

No nepublicētā Ernesta Ābola manuskripta Latvijas lielākais pagasts, KSM

Pagasta valde strādāja Jaundundagas mītnē līdz 1926. gadam. Agrārreformas gaitā Centrālā zemes ierīcības komisija Dundagas pašvaldībai bija piešķīrusi pili, bijušo baronu ligzdu. Jūlija beigās pagasta valde pārcēlās uz jaunajām telpām. Bet Jaundundagas ēka kļuva par dzīvokļu māju.

No nepublicētā Ernesta Ābola manuskripta Latvijas lielākais pagasts, KSM

Trauksme dažu desu līkumu dēļ

Naktī uz sestdienu, ap plkst. 2, pasažieru vilcienam atējot no Dundagas stacijas, pēc apm. 1 km. vilciena mašīnists pamanīja starp Dundagu un Jaundundagu ugunsgrēku. Bija redzams, kā uguns liesmas vijas gar kādas ēkas jumtu. Visa apkārtnē bija gaiša. Mašīnists tūlīt deva nepārtrauktus trauksmes signālus, lai modinātu ceļmalas iedzīvotājus un tiem darītu zināmu par ugunsgrēku. Izrādījās, ka nelaime tomēr ir pavisam maza. Ugunsgrēks bija izcēlies apbūvētā Blumberga slietenī, kurā viņš žāvēja desas. Reizē ar mazvērtīgo dēļu slieteni sadeguši kādi 15 līkumi desas. **VB, 1934/83 — KSM**

• **Kārļa Ludevīga vecāku kāzu foto. Ap 1920. gadu.**
• **Mazais Kārlis Ludevīgs ar māsiņu Irmu un Irmas lēlīti.**

Foto no K. Ludevīga albuma

ļiem 1909. gadā uzcēla namu Jaundundagā. Vieta veikalam bija izdevīga: tuvumā pagasta nams, cilvēku daudz.

Kaut arī Pirmā pasaules kara laikā biedrība tika izputināta, 20. — 30. gados tā dzīvoja jaunu ražīgu posmu. Attēlā redzamais Jaundundagas nodaļas nams bija liela, gara ēka. Veikala telpa plaša, letes visapkārt. Noliktavu telpās atradās cukura un miltu maiši, dažādu sīkpreču kastes, petrolejas mucas, eļļas, ratu smērs, deguts. Ēkas fasādē redzams, kā firmas sevi reklamē: *SHELL* degvielu, *V. Ķuze* — konfektes. Vietējie Pāces uzņēmēji mudina nodot vilnu pārstrādāšanai un drēbes krāsošanai turpat veikālā — atbrauks pretī ar savu transportu. Aģenti no Rīgas bieži veda pilnas somas ar preču paraugiem.

30. gados pircēju kustība pārvie-

Kur ceļotājs var vakarā savu galvu nolikt

Ventspils apriņķī ir 15 tūristu mītņu. Dzimtenes apceļošanu pie mums tāpat kā visur citur veicina vispāriekš labi satiksmes ceļi. .. Rakstīšu par tām vietām, kur dzimtenes apceļotājs vakarā var savu galvu nolikt — par tūristu mītnēm. .. no jauna atvērtas mītnes Ances *Rijzemjos*, 5 km no Virpes stacijas, Dundagas bijušajā pagasta namā Jaundundagā (Dundagas Vana-gu novada tūristu mītne) ..

VB 1938/71 — KSM

Ilga Vitmane: «Mans tēvs bija atnācis no Igaunijas darba meklējumos. No solītās lielās peļņas gan nekas nebija iznācis. Apprecējās un palika. Kā viņš mocījās, lai dabūtu Latvijas pavalstniecību! Sākumā nekur citur viņš nedrīkstēja strādāt kā tikai pie saimniekiem. Vēlāk strādāja žīdu veikālā, kur tagad ir *Jūras sapņi*. Vēcaistēvs kopa zemi un arī gāja pie citiem strādāt. Piepeļnījās, lopus kaudams, pa jūrmalu gaļu izvadāja.»

Kārlis Ludevīgs: «*Laktiņos* esmu dzimis. *Laktiņu* Kārlis bija mans tēvabrālis, bet *Laktiņi* piederēja vecamtevam Krišam. Viņam bija seši dēli un viena meita. Brāļiem bija sievas, viņi visi savā starpā diezko nevarēja salīgt, tāpēc mana tante un onkulis uzcēla turpat līdzās *Apšeniekus* (vecu māju).

Uz Jaundundagas zemi pieteicās amatnieki, un to arī dabūja. Mans tēvs arī esot prasījis, bet nedabūjis, par ko vēlāk sūrojās. Viņš iesniegumā nebija uzrakstījis, ka ir amatnieks.

Laktiņiem bija 2 hektāri, tāda pati platība kā citiem Jaundundagā. Patērētāju biedrības veikalam (pretī vecajam pagastnamam) arī bija divi hektāri zemes. Dažām saimniecībām neiznāca divi hektāri vienuviet, tām piešķīra otru mežā. Mana vectēva dēli vienā vai divos gados uzcēla *Laktiņus*. Arī citi kaimiņi Latvijas laikos būvējās.

Notika Mazmāras gadatirgi — no tās vietas, kur tagad blakus vecajam pagastnama atrodas baltā daudzdzīvokļu ēka, līdz pat mežam.»

«Reizi gadā, 22. septembrī, Dundagā notika Mazmāras tirgus. Ne katrreiz to rīkoja pie pagasta nama. Citos rudenos bija citas tirgus vietas. Un dundadzniekiem bija sava kārtība: ka beidzes Mazmārs tirgs, ta jāņem rāciņ.»

No nepublicētā Ernesta Ābola manuskripta Latvijas lielākais pagasts, KSM

Amatnieki un citi «-nieki»

No F. Īvnieka pagasta apraksta: [Jaundundagā bija] būvgaldnieks un galdnieks Jānis Ginters, celmu un akmeņu spridzinātājs Pauls Tenders, dārznieks Jūle Lapiņš, drēbnieks Fricis Zīberts, kurpnieks Jānis Tenders pie tirgus laukuma un Richards Kenigvalds, mūrnieks Teodors Apšīņš *Cielava mājā*, vecmāte Olga Grīnbergs un Sarkanā Krusta māsa Velta Stabulnieks.

Vija Purmale: «Alkšbirze mūrēja plītis un krāsnis, kāds cits bija sedlinieks. Skuja bija mucenieks.»

I.V.: «Skrodera Jaunupa sieva bija adītāja, viņai bija mašīnas un viņa visus Jaundundagā apadīja.»

K.L.: «Mans onkulis bija kalējs. Viņš strādāja smēdē, tāpēc mājai dots vārds *Laktiņi*. Kalēju vecos laikos netrūka, bet Jaundundagā gan cita nebija, un darba netrūka. Uz

• **Mazmāras tirgus, 1915. gads.**
• **Patērētāju biedrības veikals 20. gs 30. gados.**
Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem.

nofotografēja, arī manus tuviniekus. Ir tādas fotogrāfijas, kad mēs svinam svētkus, es tāds mazs esmu vecaimātei klēpī, satīts ar vildrānu. To vēl tagad esmu saglabājis. Man ir arī paša fotogrāfa bilde.

Uz Jaundundagu atnāca arī galdnieks Skuja. Bet vai tas nebija jau krievlaiku sākumā?

Feldšerpunkts, gara māja, bija tur, kur tagad Ķierpes dzīvo, drusciņ uz iekšpusi. Tagad tur uzcelts šķūnis.

Par to, ka vecajā pagastmājā bijusi Dundagas vanagu novada tūristu mītne, es neko nezinu. Pēc 1926. gada, kad pagastmāju pārcēla uz centru, Jaundundagā rosība apsīka. Bijušajā pagastnamā nekā īpaša nebija, tur dzīvoja kāds skolotājs. Kas tur atradās vācu laikā, to nezinu.

Reiz cauri Jaundundagai pa veco ceļu (jaunais iet pa bijušo dzelzceļu) braucis Kārlis Ulmanis, un pret *Ādģēru* mājām auto iestidzis. Tajos laikos nebija brīnums, ka braucamie nogrima.»

I.V.: «Latvijas laikā pagastmājas ēkā bija Sarkanais Krusts. Kur tagad Ķierpe dzīvo, tur kādreiz bija desu darbnīca.»

M.L.: «Latvijas laika beigās vecajā pagastmājā viena skolotāja dzīvoja, un tad vēl Sarkanais Krusts tur bija. Bet vienā galā bija cietaums.»

«1935. gadā .. [Jaundundagā] strādāja žēlsirdīgā māsa Anna Sudare, feldšeris Fricis Grīnbergs *Ezeriņos* un vecmāte Olga Grīnberga.» (No A. Vīksnas Dundagas medicīnas vēstures)

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, K. Ludevīgam, M. Lūsei, V. Purmalei, I. Šāvējam un I. Vitmanei.

Turpinājums sekos

• **Svētku galds fotogrāfa Bergholca dzīvoklī. Trešais no labās Kārlis Ludevīgs, centrā Bergholca kundze.**
Foto no K. Ludevīga albuma

Ja ik viens tik zemē sētu

Sapnis par Parīzi paliek

Sandra Dadze divdesmit gadus mācījusi mākslas pamatus bērniem, Sandras audzēkņi sekmīgi piedalījušies dažādās izstādēs.

— Sandra, vai jūs piederat tiem, kas agri apzinās savas dotības un dzīves ceļu?

— Tā varētu teikt. Dundagas vidusskolā zīmēšanu man mācīja Valija Purmale un Ausma Goldberga. Tomēr skolotājas mani nemudināja, es pati apjautu savu ceļu. Jau sestajā klasē zināju, ko gribu turpmāk darīt, kur mācīties.

Dotības esmu mantojusi no vecmāmiņas. Mammās mammas Zelmas Ozoliņas rokdarbus esmu saglabājusī, joprojām tos pārcilāju un priecājos. Kāda krāsu izjūta, kāds salikums! Viņa gan adīja, gan nodarbojās ar baltajiem izšuvumiem līdz pat mūža novakarei. Mammai tas nav tik izteikti, taču arī viņa ir rokdarbniece. Vecmāmiņa vispār bija apbrīnojama. Trausla sieviete, viena pati tika galā ar smagiem darbiem, izaudzināja četrus bērnus, prata spēlēt klavieres!

— Kur mācījāties tālāk?

— Liepājas lietišķās mākslas vi-

dusskolā. Specializējos pedagoģijā. Nevaru teikt, ka toreiz tas mani tik ļoti aizrāva, bet bija jāizvēlas starp restauratoriem un pedagoģiem. Restaurācija man likās pārāk vīrišķīga profesija.

Liepājas laiks palicis vissiltākajās atmiņās. Man bija brīnišķīgi pedagogi. Pedagoģijas nodaļas vadītāja Nora Vilmane mācīja kompozīciju, rokdarbus, vadīja un palīdzēja izstrādāt diplomdarbu. Guntim Cukuram es-

17. I Talsu kultūras namā gadskārtējos svētkus svinēja rajona kultūras darbinieki.

Patīkami, ka sumināmo pulkā trīs mūsu mākslas un mūzikas skolas skolotājas.

mu pateicīga, ka mani kārtīgi iemācīja zīmēt. Reiz uz Ziemassvētkiem viņš man atsūtīja paša zīmētas kartiņas! Armīns Beņķis pasniedza ornamentu mācību un trīs vasaras kopā

ar mums, audzēkņiem, devās arheoloģisko izrakumu ekspedīcijās. Joprojām satiekos ar savu bijušo skolotāju Maiju Pīlāgu, viņa vada Mākslas skolu skolotāju asociāciju Rīgā.

Pirms dažiem gadiem Latvijas Universitātē ieguva bakalaura un pēc tam maģistra grādu pedagoģijā.

Pēc Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas beigšanas sāku strādāt Ances kolhozā par noformētāju. Tikko uzceltā mājā dabūju dzīvokli. Bija padomju laika beigās, zīmēju lozungus, afišas, mezgloju, kārtoju aizkurus kafējnīcā...

— Darbs kolhozā laikam pārāk pie sirds negāja?

— Jā, tas neiepatikās, turklāt man gribējās atgriezties dzimtajā vietā. Apmēram pēc gada Dundagā dibināja mākslas skolu. Ausmu Goldbergu

darbu materiālā. Taču galvenokārt esmu mācījusi zīmēt.

— Jūsu paaudžu pēctecība turpinās. Dundadzniekā esam rakstījuši par meitas sekmēm. Vai tas ir arī mammas pamudinājuma nopelns?

— Nē, es sākumā centos pierunāt meitu uz mūzikas skolu! Kristiānas zīmēšanas dotības pamanīju uzreiz, viņa arī pa mākslas skolu dzīvoja jau no mazotnes. Tieši tāpēc gribēju, lai iemācās arī ko citu. Taču Kristiāna izraudzījās mākslu.

— Mākslinieka sapnis esot nokļūt Parīzē

Šķiet, tas bija 1998. gadā, kad piedalījāties Latvijas desmit labāko mākslas skolu konkursā. Tēma bija *Stārķu zeme Latvija*. Darinājām milzīga mēroga darbu, četrus metrus platu un metru divdesmit augstu. Līdzdarbojās visi mākslas skolas audzēkņi, un mazākie pat darba vidū nemaz nevarēja aizsniegt! Konkurssā ieguvām pirmo vietu, un mūs solīja aizvest uz

• Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas laikā.

Parīzi. Diemžēl tā nenotika. Nekas, strādājam tālāk.

Pagaidām manu audzēkņu darbi aizceļojuši tālāk par mani.

Alnis Auziņš

Foto no Sandras Dadzes albuma

Astoņpadsmit gadi pilī

Anitas Krūmiņas, akordeona klases pedagoģes, ceļš 18 gadus uzticīgi ved uz Dundagas mākslas un mūzikas skolu. Tagad viņa te māca arī mūzikas literatūru un ir arhivāre. Vārds Anita pašai.

«Esmu dzimusi Vidzemē, Vecpiebalgas pusē. Kolkā nonācu pēc skolas beigšanas. Te arī apprecējos un paliku. Vēl aizvien uzskatu sevi par vidzemnieci un ar to lepojos.

Talsu rajona kultūras darba jomā esmu nostrādājusi 35 gadus, un vairāk nekā pusi no tiem Dundagā. Kad atvēra Talsu mūzikas filiāli Dundagā, tur vajadzēja akordeona klases pedagoģu. Tā arī sāku mācīt šī instrumenta spēli dundadzniekiem. Pa 18 gadiem man bijuši 18 audzēkņi, kas beiguši šo klasi. Īpaši gribas atcerēties Sintiju Skuratoviču, Sandru Aseri un Ievu Pēteroni. Kopā ar audzēkņiem esam piedalījušies rajona un reģiona pasākumos. Arī Dundagā 2 reizes bijuši lieli reģiona

akordeona spēles koncerti. Muzicējam tepat, Dundagas pusē, Ancē un citur. Labprāt uzspēlēju kādā saviesīgā pasākumā. Uzskatu, ka mūzika atraisa cilvēkus.

Piekto gadu direktore Linda Vīksna man uzticējusi mācīt mūzikas literatūru. Šajā laikā esmu pilnveidojusi mācību darba procesu, izveidojot mācību programmu katrai klasei, apkopojot palīgmateriālus, sagādājot diskus, plates, videoierakstus. Šis darbs atbilst manam hobiijam. Mūža laikā esmu iegādājusies daudz preses izdevumu, no tiem esmu apkopojusi materiālus par mūzikas ietekmi uz bērnu personības veidošanos. Arī tagad informāciju par jaunāko mūzikā var gūt no svaigākajiem izdevu-

• Dzīves jubilejā kopā ar kolēģiem.

miem. Labprāt dalos ar šo bagātību, lai bērnus ieinteresētu. Tagad mūzikas skolā ir arī moderni tehniskie līdzekļi: jauns televizors un kompaktdisku atskaņotājs. Esam sagatavojuši mūsu audzēkņus vairākām

nākajiem kolēģiem tas bija īsts atklājums, pārējiem — pārsteigums. Kad paiet laiks, gribas atskatīties, un arhīva materiāli sniedz šādu iespēju. Šobrīd apkopot visi materiāli par mūzikas skolu līdz 2004. gadam. Ir

reģiona tematiskajām viktorinām par komponistu daiļradi. Tur viņi parādījuši labas zināšanas.

Vairākus gadus kārtoju arhīva dokumentus. Tas ir atbildīgs un nebūt ne tik viegls darbs, bet ļoti vērtīgs. Sākot šeit strādāt, izveidoju albumu, kas liecina noderēja skolas 15. dzimšanas dienā. Jau nākajiem kolēģiem tas bija īsts atklājums, pārējiem — pārsteigums. Kad paiet laiks, gribas atskatīties, un arhīva materiāli sniedz šādu iespēju. Šobrīd apkopot visi materiāli par mūzikas skolu līdz 2004. gadam. Ir

vairākas mapes par skolas vēsturi. Ik dokuments ir vērtība — kolēģi to tagad saprot.

Esmu 7 gadus nostrādājusi Dundagas vidusskolā par mūzikas skolotāju, kādu laiku arī par ārpusklases darba organizatori. Deviņdesmitajos gados direktors Māris Pētersons ļoti rūpējās par pedagogu pašizglītību. It sevišķi nozīmīgi man šķita semināri *Kvalitāte darbībā*, uz kuriem mani uzaicināja skolotājs Čoders. Par to viņam esmu vēl šodien pateicīga. Pašizglītošanās un mīlestība pret savu darbu — tās ir divas būtiskas lietas, kas nepieciešamas, lai strādātu par skolotāju.

Mūsu skolas mūzikas nodaļā ļoti labi ir tas, ka visi kolēģi kopā strādā jau vismaz 10 gadus. Ļoti liels nopelns kolektīva saliedēšanā ir skolas direktorei. Strādājam ar prieku, jo gaisotne kolektīvā — patīkama.»

Diāna Siliņa

Esmu laimīgs cilvēks

Dzīves vilcienā, Engēļu dziesma un Licence mīlestībai — šīs dziesmas Latvijā ir labi zināmas. Tāpat kā to mūzikas autore Daiga Rūtenberga. Taču Daiga ne tikai sacer mūziku — viņa ir klavierspēles pedagoģe. Nu jau kādus gadus 10 arī Dundagā.

— Kad un kā sapratāt, ka savu dzīvi tik cieši saistīsiet ar mūziku?

— Mans tētis bija Gulbenes mūzikas skolas direktors. Kad viņam piedāvāja kļūt par Talsu mūzikas skolas direktoru, viņš piekrita, un visa mūsu ģimene pārcēlās uz dzīvi Talsos. Mācoties pamatskolā, kādā 4. klasē, man jau bija skaidrs, ka mūzika — tas ir mans aicinājums. Sestajā klasē abas ar māsu Lindu (tagadējo Dundagas mākslas un mūzikas skolas direktori) sacerējām savu pirmo dziesmu — *Lūgums* ar A. Skujiņas vārdiem. Lindai Dievs devis ļoti skaistu balsi. Ar šo dziesmu uzstājamies konkursā *Ko tu proti?* un gūvām labus panākumus. Man patika un padēvās viss, kas saistīts ar mūziku.

Beidzu Talsu pamatskolu un mūzikas skolu. Tētis vēlējās, lai spēlēju vijoli, bet tas nebija mans instruments. Izvēlējos klavieres. Mācījās Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā klavier-

• Klavierspēles stundā pilī.

spēles klasē. Man gan bija skaidrs, ka nebūšu pianiste izpildītāja. Domāju,

varbūt mācīties kompozīciju, tomēr biju jau iesākusi apgūt klavierspēli, tāpēc arī turpināju to darīt. Ar laiku pabeidzu arī Pedagoģijas fakultāti Liepājā.

— Jūs spēlējat klavieres, mācāt to saviem skolēniem, komponējat dziesmas... Kas no tā jūsu sirdij tomēr ir vistuvākais?

— Esmu vadījusi bērnu popgrupu *Kriksi*, kas piedalījies *Saules zaķi*. Komponēju *Jūras dziesmu* ciklu ar brīnišķīgiem Ingas Krišānes vārdiem. Kopā ar *Kriksiem* uzstājas arī Kristīne Broka un Santa Zapacka. Lietuvā, Palangā, konkursā *Lidojošais zilonis* pārstāvējām Latviju.

Latvijas Radio 1 otrdienās un trešdienās ir dziesmu aptauja bērniem *Rūķu radio*, ko vada Silvija Silava. Tajā skan 2 manas dziesmas *Kriksu* izpildījumā: *Traktāts par audzināšanu* (vārdu autors — Arnolds Auziņš) un *Kā vecā spēlītē* (I. Krišāne). Dziesmas varējām ierakstīt, tāpēc, ka pērn 1. vietu ieguva *Aijā dziesmiņa Kriksu* izpildījumā. Par to, kā dziesmām kļājas aptaujā, man ziņo *Kriksu* meitenes. Piezvāna un priecīgas saka: «Skolotāj, vai jūs zināt, ka mūsu dziesmas 1. un 2. vietā?»

— Tātad tomēr komponēšana.

— Jā, tā ir mana sirdslieta. Ļoti veiksmīga bijusi mana sadarbība ar Kristīni Broku un Santu Zapacku. Divus gadus pēc kārtas viņas diezgan veiksmīgi piedalījušās *Eiropvizijas* dziesmu konkursā tepat Latvijā. Santa un Kristīne duetā dziedāja *Engēļu dziesmu*, Kristīne — *Licenci mīlestībai*. Kopā ar Santu radīts albums *Dzīves vilcienā*, ar Kristīni — *Pieskāriens*.

Pedagoģa darbs arī ir interesants. Pati esmu prasīga, man nepatīk, ka spēlē pa roku galam. Zinu, ka mācīties klavierspēli ir grūti. Tas ir smags darbs. Taču, skaņu veidojot, melodija sāk patīkt — tas ir skaisti. Esmu laimīgs cilvēks, jo mans darbs man sagādā gandarījumu.

— Kā jūs nonācāt Dundagā?

— Kad atvēra Talsu mūzikas skolas filiāli Dundagā, tur vajadzēja pedagoģus. Direktore bija mana māsa Linda. Kultūras darbā esmu nostrādājusi 20 gadus, puse no tiem pavadīti Dundagā. Ja nebūtu darba Dundagā, man kaut kā pietrūktu. Talsu mūzikas skolā esmu 4 dienas nedēļā, Dundagā — divas: trešdienās un sestdienās. Kaut arī slodze ir liela, uz Dundagu dodos ar prieku. Braucot autobusā, sagaidu pavasari, redzu pirmo sniedziņu krītam. Ceļš nav ne garlaicīgs, ne nogur-

dinošs. Dundagā ir ļoti jauki kolēģi, gaisotne — laba.

— Esat strādājusi arī Talsos, kad direktors bija jūsu tēvs. Tagad direktore ir māsa. Vai viegli strādāt pie direktoriem, saviem radniekiem?

— Daudz grūtāk. Atbildība — lielāka. Man ļoti patīk Lindas attieksme. Darbs ir darbs, un mūsu attiecības — tas ir kaut kas pilnīgi cits. Linda ir ļoti prasīga, var pateikt asu vārdu, kaut arī esmu māsa.

— Kādas ir jūsu nākotnes ieceres?

— Tās vairāk saistās ar komponēšanu. Turpināšies sadarbība ar Santu. Taču pienācis laiks pievērsties klasiskajai mūzikai. Ļoti patīk Baibas Veismanes balss — tas ir vienreizējs, brīnišķīgs soprans. Esmu īpaši viņai komponējusi 3 dziesmas. *Veltījums*, dziesma mana tēva piemiņai, izskanēja Talsu mūzikas skolas jubilejā. Baibas neparasti dzidrā balss un emocionālais izpildījums savīlvoja visus dalībniekus. Vēlētos kaut ko uzrakstīt korim. Grūti atrast piemērotus tekstus. Man ļoti būtiski ir vārdi. Tie mani uzrunā, un tad rodas melodija.

Diāna Siliņa

To atceramies janvārī

Ziemassvētku kaujas pieminot

Latvijas Kara muzejs 6. I Tīrelpurvā rīkoja piemiņas pasākumu, pieminot Ziemassvētku kauju 90. gadadienu. Uz turieni devās arī četri dundadznieki — vēstures skolotājs Imants Brusbārdis, pensionāri Aina Pūliņa, Elma Zadiņa un Edvīns Zemtiņš. Par braucienu raksta latviešu strēlnieka meita Aina, savukārt, sava albuma fotogrāfijas komentēdams, par sava tēva gaitām stāsta strēlnieka dēls Vilnis Mitlers.

Aina Pūliņa:

«Tīrelpurvā strēlnieki cīnījās ar svešiem šīņiem mugurā, bet tur aizsākās mūsu valsts. Pirmā pasaules kara laikā parādījās modernā artilērija, un tādēļ vajadzēja ierakumus, bet tīrelī tos nevarēja rakt, jo purva un Lielupes palienes dēļ ierakumos krājās ūdens, un tāpēc vācieši izveidoja ar baļķiem nocietinātu 30 kilometru aizsargvalni. Tagad apmeklētāji var apskatīt nelielu atjaunotu vaļņa daļu, ložmetējus, nocietinājumus, aiziet līdz mūsu strēlnieku frontes pārrāvuma vietai. Tajā vietā, kur strēlnieku uzbrukumā sašķobījās vācu aizsardzības varenais valnis, atrodas goda zīme — zobens.

Ļaužu daudz, turklāt dažādas paudzes, arī vēstures skolotāji ar saviem audzēkņiem. Apkārt rosās un uz jautājumiem atbild gidi — Kara muzeja darbinieki (Ložmetējkals ir šī muzeja filiāle) strēlnieku šīņelos un cepurēs, ar šautenēm plecos. Bēglu sievas blindāžā vāra tēju, pie ugunsкура arī mēs sātīgi paēdam. Cīņu vietā, kur 16 lielās kapu vietās guldīti 5000 cīnītāju, uzvirto atmiņas, un mēs atkal jūtamies vienoti kā *Baltijas ceļā* un barikādēs. Latviešu tautas kodols ir vesels! Apskatām *Mangaļu* māju-muzeju, kur glabājas arī tā laika fotogrāfijas. Daudzu citu pulku vidū te cīnījušies arī 5. Zemgales pulka vīri Jukuma Vācieša vadībā, viņu vidū mans tēvs Fricis Dzintars. Viņš bija sapieris un stāstīja, ka Tīrelpurvu izgulējis uz

• Vilnis Mitlers: «Te tēvu var redzēt starp Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībniekiem ar maizes rīku rokās (2. rindā vidū). Vienādi mani mācīja: tālāk no lielgabaliem, tuvāk pie ķēķa. Kokiem lapu nav, domāju, ka tas visdrīzāk ir 1919. gada agrs pavasaris».

muguras, jo viens no viņa pienākumiem bijis naktī pārgriezt dzeloņdrāšu mudžekļus pie vācu aizsargvaļņa, lai cīņu biedri tiktu cauri.

Piestājam pie Ložmetējkalna, noliekam ziedus pie piemiņas akmens. Uz kāpjām 135 pakāpienu augstā skatu tornī. Mežā teltis uzslējuši skauti un gaidas. Vakarā pie Ložmetējkalna notiks literāri muzikāls uzvedums, skanēs strēlnieku dziesmas, atmiņas, degs ugunskurs. Ap Ložmetējkalku kokos daudz krāsainu lukturīšu, un nogāzē no svecēm izveidots skaitlis 90.

Mums turp bija jāaizbrauc!»

Vilnis Mitlers:

«Par Pirmo pasaules karu dzirdēju no pašiem pirmavotiem. Kad

mans tēvs Fricis izbrūvēja alu, atnāca vīri, iedzēra un pārsprieda senās cīņas. Mani gan dzina prom, bet es zem galda klausījos. Tajos laikos man saprašanas nebija nekādas. Vēlāk sāku atcerēties un saprast.

Piektajā gadā manu tēvatēvu izsūtīja, un tēvs, toreiz deviņus gadus vecs, palika vienīgais ģimenes apgādnieks, jo viņa māte slimoja. Kaut kā viņš bija pēries, līdz pirms kara

tiktāl izpēries, ka Šlīteres muižā strādājis par mežkalpu ar saviem zirgiem. Vedis meža materiālus, taisījis tiltus. 1914. gadā, sākoties karam, tēvam bija astoņpadsmit gadu un iesaukšanai viņš nebija pakļauts. Pilngadīgs toreiz skaitījās no divdesmit viena gada. Tomēr Fricis ar saviem zirgiem un ratiem brīvprātīgi pieteicies krievu armijas transporta daļā. Sākumā pa Austrumprūsiju kūlies. Kad 1915. gada augustā sāka veidot latviešu strēlnieku bataljonus, tad iestājies strēlniekos. Visur, kur kaujās piedalījās sestais Tukuma bataljons/pulks (vēlāk bataljonus pārveidoja par pulkiem), tur sešus gadus cīnījās arī tēvs.

kas brauca, kas atbildēja par autobusu, kas bija šoferi. Šis saraksts, kas pilnībā aptver barikāžu dalībniekus no Dundagas, man jāatrod.

Katru dienu apzvanīju cilvēkus, iestāžu vadītājus. Ļaudis līdzēja pulcināt arī deputāts Arnolds Sustriņš, Aija Nierliņa Kaļķos, Valda Ludevika Vīdālē. Sākumā brauca divas maiņas diennakti, tad pārgāja uz diennakti. Katru vakaru sešos no tagadējās Krūziņu stāvvietas izbrauca maiņa. Dundadznieki ļoti atsaucās, ne vienmēr visus braukt gribē-

Kāpēc strēlnieki kaujās cieta neveiksmes? Krievu armijā gandrīz visa vadība atradās vācu baronu rokās, štābi bija pilni ar vāciešiem. Tātad vācu puse visas krievu armijas ieceres zināja jau pirms kauju operāciju sākšanas. Bet Ziemassvētku kaujas izplānoja nevis vācieši, bet korpasa komandieris, kas pēc tautības bija bulgārs. Tāpēc šajā reizē informācija nenoplūda.

Ziemassvētku kaujas, kas pēc vecā stila sākās 1916. gada 23. decembrī, ilga vairāk nekā divdesmit dienu. Bija savilkti visi astoņi latviešu pulki un fronti pārrāva, bet, lai tālāk attīstītu uzbrukumu, pietrūka rezervju. Sibīrijas strēlniekus uzskatīja par krievu armijas labāko daļu, taču viņu morālais noskaņojums bija tā nokrities, ka vairākus desmitus nošāva, jo viņi atteicās iet uzbrukumā.

Krievu armijas pulkā bija četri bataljoni, bataljonā — četras rotas, katrā rotā 250 štiķu. Tātad krievu armijas pulkā bija četrstūkstoš vīru, neskaitot visādus muzikantus un saimnieciskos darbiniekus. 1916. gada otrajā pusē, pārformējot vienības, latviešu strēlnieku pulkā ietilpa divi bataljoni, tātad strēlnieku pulkā bija divtūkstoš vīru. Pēc Ziemassvētku kaujām sestajā Tukuma pulkā, kurā cīnījās mans tēvs, palika ierindā divsimt četrdesmit vīru, piektajā pulkā vēl mazāk — simt deviņdesmit pieci. Tas ir, apmēram desmitā daļa no tā skaita, kas bija kaujas sākumā.

Sestie pulki beigās bija divi, jo 1917. gadā pulku pārdalīja, pusi aizsūtīja uz Petrogradu, puse palika Latvijā. 1919. gada pirmajā janvārī visi astoņi strēlnieku pulki nāca atbrīvot Latviju un ieviest padomju varu. Kāpēc strēlnieki bija pie sarkanajiem? Cilvēkiem nebija ne mazākās informācijas! Vēl 1921. gadā latvieši pa Kaukāzu maisījās. 1919. gada pirmo janvāri sestais pulks sagaidīja Inčukalnā. Latviešu izlūki gājuši vāciešus pētīt, vācieši trīs saņēmuši gūstā, sasējuši ar dzeloņ-

tājus varēja paņemt.

Ar satiksmes autobusu jau nebūtu brauca. Autobusus deva no meliorācijas (priekšnieks Jēkabs Sproģis), no MRS (Aldis Felts), no Dundagas kolhoza (Austrijs Kristapsons), no Kaļķu kolhoza (Andrejs Lankelis), arī Aldons Zumbergs deva autobusus. Vedām malku uz Rīgu (deva MRS un Sila priekšnieks Gints Bērents), lai rajona ļaudis aukstajā laikā varētu sildīties. Viss bija uz uzņēmumu rēķina, braucēji jau par degvielu nemaksāja. Sākumā paši

stieplēm un iemetuši Gaujā sasalt. Rīgā strēlnieki iegāja trešajā janvārī.

Igaunī jau bija brīvi no okupācijas varām. Tēvs pierobežā dabūja pirmo ievainojumu sešos kara gados — kājas mīkstumam izšāva cauri. Kaut kādi veči viņu savanģojuši. Tēvs nonācis gūstekņu nometnē, otrreiz dabūjis tīfu un dzīvojis gandrīz badā. Ja nemaldos, martā Jorģis Zemītāns sāka organizēt Ziemeļlatvijas atbrīvošanas brigādi. Tur vervēja visus iespējamus karotājus, arī no igauņu gūstekņu nometnes. Tā tēvs tika no nometnes ārā un atbrīvošanas armijā iekšā. Nonāca līdz Mažeikiem, kur 1919. un 1920. gadu mijā demobilizējās.

Ziemassvētku kaujās piedalījās sešpadsmit tūkstoši vīru no astoņiem latviešu strēlnieku pulkiem, rezerves pulkā bija četrpadsmit tūkstoši. Strēlniekos galvenokārt bija dažāda vecuma Kurzemes bēgļi, Rīgas strādnieki un tie, kas pārnāca no pārējām krievu daļām. Pēc kara Latvijas laikos darbojās Veco strēlnieku biedrība, Dundagas nodaļā bija 84 biedri. Un tie jau bija tikai tie, kas bija palikuši dzīvi.

Manam vecajam bija dažādas Pirmā pasaules kara bildes. Septiņdesmitajos gados sākās runas, ka dibinās Strēlnieku muzeju. Tēvs kādam bildes iedeva, vai tās maz līdz muzejam nonāca un kur tās palika, es nezinu. Dažas man tomēr saglabājušās, bet neviena no Ziemassvētku kaujām. Bet fotogrāfijās var redzēt strēlniekus viņu formās un arī Lavijas atbrīvošanas armijas cīnītājus. Aleksandra Grīna *Dvēseļu putenis* jau ir bez ilustrācijām.

Tēvs dienēja tā saucamajā bumbmetēju komandā — *komanda tranšeinių oružij*. Vienā bildē ir tā kompānija atpūtas brīdī, pirms Ziemassvētku kaujām. Tēvu nespēju saskatīt. Divās bildēs tēvs redzams Latvijā atbrīvošanas dalībnieku vidū.»

Alnis Auziņš

Foto no Viļņa Mitlera albuma

Dundadznieki barikādēs

Pirms 16 gadiem sargāt tauslo neatkarības asnu aukstajās janvāra dienās devās arī dundadznieki. Lielum lielā daļa no viņiem saņēmuši piemiņas goda zīmes. Barikāžu gadadienu atceroties, savs sakāmais ir vienam no to dienu rosīgajiem dalībniekiem Dainim Blūmentālam.

Toreiz strādāju par mežzini Priedaines mežniecībā un biju deputātu padomes priekšsēdētājs, Arnis Tapovs bija izpildkomitejas priekšsēdētājs. Sākumā abi organizējām,

veidojām cilvēku sarakstu, bet Arnim bija daudz darba, tāpēc turpināju viens. Diemžēl remonta laikā kaut kur esmu nolīcis sarakstu, kurā precīzi viss minēts pa dienām —

Raibs kā dzeņa vēders

Šahs gadu mijā

29. XII decembrī jaunie dundadznieki piedalījās klasifikācijas sacensībās Kuldīgā.

Šī ir laba un diemžēl arī reta iespēja paaugstināt sporta klasi skolas vecuma šahistiem. Šoreiz sacensību rīkotāji gan liedza piedalīties I klases šahistiem, savukārt slimība no mūsējo rindām svītvoja divus IV sporta klases šahistus. Iesācēju grupā Rūdolfs Bražis savās pirmajās sacensībās ar 3,5 punktiem dalīja 6. — 7. vietu 10 dalībnieku konkurencē. Ļoti labs sākums 1. klases audzēknim! Trešo sporta klašu grupā Matīss Apsāns

ieguva 3,5 punktus 8 kārtās, par puspunktu mazāk Edvīnam Emerbergam, kurš gan savstarpējā cīņā bija pārāks. Abiem puīšiem cītīgāk jādarbojas gan mājās, gan treniņos, lai jaunajā gadā tiktu pie II sporta klases.

Vislielākās cerības pamatoti saistījām ar spēcīgāko — II klases šahistu grupu. Uzvarētā pozīcijā dabūt matu ir sāpīgi. Tieši tā I kārtā notika ar pieredzējušāko un arī gados vecāko šīs grupas šahistu Didzi Pabērzu. Toties turpmāk Didzis spēlēja tikpat kā bez nopietnām kļūdām un ar 5,5 punktiem 7 kārtās ne tikai uzvarēja turnīrā, bet arī izpildīja I sporta klasi! Apsveicot novēlu Didzim turpmāk tikpat nopietni strādāt, lai nostiprinātos

jaunajā līmenī. Savā ziņā vēl bēdīgāku neveiksmi I kārtā piedzīvoja Didža jaunākais brālis Edgars, kas pilnīgi uzvarētu pozīciju pamanījās pārvērst neizšķirtā. Tieši puspunkta Edgaram pietrūka gan līdz dalītai pirmajai vietai, gan līdz I sporta klasei. Protams, 2. vieta ir labs panākums, bet... Ceturtajā vietā ierindojās Arnis Sirkels, bet dalītā 5. — 6. vietā — Raivis Pabērzs. Pavisam apla sacensībās piedalījās 8 dalībnieki, puse dundadznieku, puse — kuldīdznieku. Iepriecinoši, ka bijām pārāki par šaha skolas audzēkņiem. Tā turpināt!

Jaunajā gadā esam uzsākuši vidusskolas atklāto čempionātu. Tajā kopā ar 8 šaha pulciņa spēcīgākajiem dalībniekiem cīnās Alnis Auziņš un Ingus Blumbergs. Pagaidām vadībā ir Jurgis Remess.

Alnis Auziņš

Paldies!

Dzīve ir liela tik, cik mūsu mazie bērni aizkustinoši mazi...

(Ilga Rismane)

Sirsniņš paldies **Beatrisas Zingnikas mammai** par sulīgajiem mandarīniem, kas papildināja Ziemassvētku vecīša dāvanu maisu, **Kristīnes Emerbergas tētim** par skaisto eglīti, **Alises Ceples mammai** par materiāliem, kas papildināja rokdarbu stūrīti, **veikalam Auto un būve** par skaisto dāvanu mūsu grupas bērniem!

Kurzemītes 3. grupas bērni un skolotājas Aija un Irina

Paldies Talsu policijas pārvaldes Dundagas iecirkņa inspektoram Ul dim Šmēdiņam par operatīvo rīcību!

Maija Avotiņa

Pīlī, Attīstības nodaļā, ceturtdien, 15. II, plkst. 10.00 Valsts ieņēmumu dienesta seminārs.

Dundagas pagasta padome aicina iedzīvotājus līdz 28. februārim pieteikties lauksaimniecībā izmantojamās pašvaldības zemes nomāšanai.

Ar nomai piedāvāto zemes gabalu sarakstu var iepazīties Attīstības nodaļā (Raitis Sirkels, tālr. 3237856) un Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas nodaļā (Guntis Kārklevalks, tālr. 3237866).

Liepājas dvīņu klubs aicina atsaukties dvīņus. Tālr.: 34 25462.

Labu ēstgribu!

Vai bērniem būs pilni vēderi?

Šajā mācību gadā vērienīgi atjauno mācību iestāžu ēdināšanas telpas un iekārtas. Pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemīte* no vecā iekārtojuma pāri paliek vien ārsienas, būtiski pārkārtojumi skars arī *Lielās skolas* virtuvi, pārveidots un pēc citiem principiem darbosies *Mazās skolas* kopgalds. Par to visu stāsta atbildīgie lietpratēji, bet lielle jautājumi ir trīs: kāpēc tas notiek, kāds būs ieguvums un vai pārkārtojumu gaitā bērni nepalikis tukšiem vēderiem?

Vidusskolas direktors Uldis Katlaps:

«Pārtikas un veterinārā dienesta speciālisti vairākkārt bija aizrādījuši, ka *Mazās skolas* un *Kurzemītes* ēdināšanas vietas neatbilst mūsdienu prasībām, un visnopietnāk iebilda pret to, ka krustojas tehnoloģiskās līnijas un joprojām lieto alumīnija traukus. Tāpēc mūsu iestādes darbinieki sagatavoja projektu Izglītības un zinātnes ministrijai, kas pērn budžeta grozījumos guva valdības atbalstu. Projektā paredzējām, ka jāatjauno gan *Mazās* un *Lielās skolas*, gan arī citas iestādes, *Kurzemītes*, ēdināšanas bloks. Iegūtā summa, simt astoņdesmit trīs tūkstoši latu (piektā daļa ir pašvaldības līdzfinansējums), ļauj visu iecerēto paveikt, par šo naudu *Mazajā skolā* nomainīti arī logi.

Mazajā skolā darbus pilnībā pabeigs februārī. Jau vairākus gadus pašvaldībā spriedām, ka tur būtu lietderīgi iekārtot ēdienu izdales punktu. Tagad, konsultējoties ar izpilddirektoru un ēdināšanas speciālistiem, tā arī nolēmām. Šāda prakse ir arī citās Latvijas pašvaldībās. Tas nozīmē, ka ēdienu sagatavos *Lielajā skolā* un to atbilstošos termosos nogādās *Mazajā skolā*.

Ēdienu pat nevajadzēs atstāt, lai gan *Mazajā skolā* būs gan ledusskapis, gan plītis un tvaiku nosūcējs, tātad vajadzības gadījumā tur varētu šo to pagatavot uz vietas. Darbosies trauku mazgājamā iekārta. Pati kopgalda telpa būs cita, spodra un skaista, un pilnībā atbildīs visām sanitārajām un higiēnas prasībām.

Paredzams, ka martā sāksies remonts *Lielajā skolā*. Ēdināšanas bloka vērienīgā atjaunošana varētu ilgt mēnešus divus. Arī te iegūsim visām prasībām atbilstošas telpas un aprīkojumu.

No februāra par ēdināšanu skolā vairs negādās SIA *Zītari*, bet pašvaldība. Visticamāk gan paliks strādāt tie paši cilvēki, kas to darīja līdz šim. Darbinieki tiešām ir lietpratīgi un ēdiens — sātiģis un garšīgs. Jāpiebilst arī, ka lēts. Pašlaik *Mazās skolas* kopgaldā pusdienas maksā četrdesmit piecus santīmus, tikpat arī brīvpusdienas, un vidēji par tādu pašu summu es pats pusdienoju *Lielajā skolā*. Droši vien pēc atjaunošanas darbiem pusdienu cena varētu pieaugt par santīmiem piecpadsmit. Visticamāk, ka saglabāsies arī vidusskolas bistro.

Kamēr *Mazajā skolā* remontē ēdināšanas bloku, tikmēr tās skolēni

audzinātāju pavadībā ik dienu dodas pusdienot uz *Lielo skolu*. Sarežģītāk būs tad, kad pavasara pusē remontēs *Lielo skolu*. Pašlaik vēl nevaru pilnīgi precīzi pateikt, kā ēdīs audzēkņi šajā laikā. *Lielās skolas* skolēni acīmredzot pusdienos kādā sabiedriskās ēdināšanas vietā. Būs mazliet neērtāk un dārgāk, bet tas jāpiecieš nākotnes uzlabojumu vārdā. Aicinām vecākus un skolēnus būt saprotošiem. Līdz avīzes iznākšanas brīdim kopīgi ar pašvaldības vadību pieņemsim lēmumu, kā nodrošināt *Mazās skolas* audzēkņu ēdināšanu *Lielās skolas* remonta laikā.»

Pirmsskolas izglītības iestādes Kurzemīte vadītājas vietniece administratīvi saimnieciskajā darbā Ineta Feldentāle:

«Pārmaiņas ir milzīgas — iegūstam jaunas iekārtas un izvietojumu, un viss aprīkojums pilnībā atbilst Pārtikas un veterinārā dienesta prasībām. No vecā plānojuma saglabājas produktu pieņemšanas punkts. Sakņu un dārzeņu uzglābšanai nav daudz vietas, tāpēc tos iegādāsimies nedēļas patēriņam. Saknes un dārzeņi nonāk pirmatstrādes cehā, kur tos nomazgā un kartupeļus mizojamā mašīnā nomizo. Šeit ir jaunas izlietnes, flīzēta grīda un līdz pusei flīzēta arī siena.

Tīrās saknes un dārzeņi nonāk dārzeņu apstrādes cehā. Tur izmantoto dažādas jaunas ierīces, kā sakņu un dārzeņu smalcinātāju, malēju, griezēju. Tātad ievērojami samazinās roku darbs, jo gandrīz nekā no tamlīdzīga aprīkojuma nebija. Kartupeļus pēc nomizošanas vēlreiz noskalo.

Pašā virtuves bloka centrā atrodas karstās apstrādes cehs. Arī te viss jauns, spožs, mūsdienīgs. Ir plīts virsma un īpaša krāsns, kurā var izsautēt saknes un dārzeņus,

• Ineta Feldentāle liela jauno konvekcijas krāsni, kas gatavos vitamīniem bagātus dārzeņu sautējumus.

saglabājot vitamīnus. Bērni ēdīs veselīgus sautējumus.

Jaunas iekārtas ir arī gaļas pārstrādes cehā: gaļas maļamā mašīna, izlietnes, ledusskapis, gaļas saldētavas. Gaļu, tāpat kā dārzeņus, iegādāsimies tikai nedēļas patēriņam.

Atsevišķā vietā mazgāsim traukus.

Gatavajai produkcijai paredzēta sadales vieta, un grupas saņems brokastis, pusdienas un launagu pie sadales lodziņa stingri pēc grafika, lai netraucētu cita citai. Tas nozīmē arī to, ka virtuves blokā neieies neviena nepiederoša persona. Pavāriem paredzēta vieta, kur pārgērbties, sava dušas telpa, tualete un sava atpūtas telpa. Strādās divi diplomēti pavāri, jo darba apjoms palielināsies, arī tāpēc, ka atvērsim jaunu grupu.

Remonta laikā mūsu virtuve tur-

pināja darboties, tikai citās telpās, tā ka pašu spēkiem nodrošinājām bērnus ar ēdienu. Februāra otrajā nedēļā pilnībā sāks darboties jaunā virtuve.»

Izpilddirektors Andris Kojro:

«Līdzīgi pārkārtojumi kā bērnu dārzā notiks *Lielajā skolā*. Nedaudz citādi būs *Mazajā skolā*, kur kopgaldā atvedīs *Lielajā skolā* sagatavotu ēdienu. Tas ļaus samazināt izmaksas.

Kā ēdīs *Mazās skolas* audzēkņi *Lielās skolas* remonta laikā? Iespējams, ka ēdienu var gatavot uz vietas *Mazajā skolā*. Tas tuvākajā laikā jānoskaidro un kopīgi ar vidusskolas direktoru jāpieņem lēmums.»

Tāds bija lietpratēju skaidrojums janvāra otrajā pusē.

Par ēdināšanu interesējās
Alnis Auziņš

Pie mums, uz zemēm

Zemkopji starp labākajiem

Pērn gada nogalē Talsos 12. lauksaimnieku gada noslēguma pasākumā daudzinaja septiņus dundadzniekus, kā arī mūsu piensaimniekus.

Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons:

«Priecājos, ka, spītējot nelabvēlīgajiem laika apstākļiem, daudzi cilvēki nav nolaiduši rokas, pat mainījuši darbības veidu un guvuši labus sasniegumus. Priecājos, ka apbalvoto vidū ir tik liels skaits dundadznieku kā nekad. Priecājos, ka šajā pasākumā redzēju daudz jaunu seju.

No mūsējiem apbalvojumus saņēma **Ilga Stība** un **Indulis Kibars**, un viņu sekmes dārzeņu audzēšanā mēs manām ikdienā. Tas pats sakāms par **Daces Savickas** lieloģu dzērvenēm. **Agita Zakare** sekmīgi vadījusi jauno veterinārārstu praksi. Tas ir svētīgs darbs, jo jaunie veterinārārsti laukos ir retums. **Edgars Pētersons** jau labi sevi apliecinājis lauku tūrisma jomā. Tagad Edgaru uzteica arī par lietpratīgu bioloģiskās saimniecības attīstību. **Mūsu piensaimnieki** ieguva balvu par veiksmīgu piedalīšanos *Sējēja* konkursā, savukārt **Aigars Zadiņš** — par sekmīgu zemkopības attīstību. Aigara saimniekošana mums, dundadzniekiem, ir jau pierasta, tomēr gribu uzsvērt vienu. Ne tikai mūsu pagastā, bet arī rajonā retais tā meliorējis savus laukus kā Aigars. Bet vislielākais prieks un gandarījums par **Raiti Sirkeli**. Talsu rajonā ir

krietns pulks lauku konsultantu, bet galveno balvu saņēma tieši Raitis. Es saskatu tiešu saistību starp šo apbalvojumu un kuplo laureātu pulku no mūsu pagasta.

Saviesīgajā daļā visi varēja izklaidēties Sporta namā labas mūzikas pavadībā.»

Par vairākiem laureātiem *Dun-*

dadzniekā esam jau rakstījuši. Šoreiz aprunājāmie ar trim no apbalvotajiem.

Raitis Sirkels:

«Dundagas pašvaldībā esmu nekustamā īpašuma nodokļu inspektors un kopš 2005. gada, kad valsts oficiāli šo amatu atjaunoja, arī pašvaldības lauku attīstības speciālists. Pārzinu zemes maksājumus, izsūtu paziņojumus, palīdzu sagatavot savstarpējos nomas līgumus par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, gatavoju lauksaimniecībā izmantojamās pašvaldības zemes nomas līgumus. Kā pašvaldības lauku attīstības speciālists esmu starpnieks starp lauku ļaudīm un profesionāliem konsultantiem. Uzturu saikni starp viņiem, palīdzu noskaidrot dažādas jautājumus, sazinos ar konsultantiem. Vēl pirms valsts amatu atjaunoja, pašvaldībā tiku uzskatīts arī par lauku attīstības speciālistu. Ikmēneša Valsts ieņēmumu dienesta semināri Dundagas pilī notiek jau kopš 2001. gada. Par saņemto atzinību esmu priecīgs. Patīkami, ka darbs novērtēts.

Uz Talsu rajona gadskārtējo lauksaimnieku gada noslēguma pasākumu katru gadu no pagasta aicinām četras ģimenes. Tas

notiek pēc rotācijas principa, lai katrs, kas saražo vairāk nekā tikai savam galdam, pateicībā par darbu varētu šajā sarīkojumā atpūties. Pirms izvēlēties kandidātus, aprunājos ar Dundagas pagasta padomes priekšsēdētāju Austri Kristapsonu un pienotavas valdes priekšsēdētāju Gunti Pivritu. No rajona šogad izvirzīja *Jaunlīdumu* saimnieku Edgaru Pētersonu un veterinārārstu Agitu Zakari, mums atlika tikai divas kandidatūras, izvēlējamies Daci Savicku, kam lieliski padevusies lieloģu dzērveņu raža, Ilgu Stību un Induli Kibaru, dārzeņu ražotājus un pārdevējus Dundagas tirgū.»

Indulis Kibars:

«Dzīvojam un saimniekojam *Atmatās*, četrus kilometrus no Dundagas centra, virzienā uz Osti. Dundaga esmu kopš kolhozu laikiem. Kādreiz strādāju reaktorā un reiz atbraucām no Rīgas tāda grupiņa cilvēku ieviest radiācijas ķīmiju lauksaimniecībā. Pēc sprādziena Černobilā man te piedāvāja strādāt par automātikas elektriķi. Tā arī paliku. Kolhozs nopirka mājiņu, tās pašas *Atmatas*, ko vēlāk atpērku.»

Ilga Stība:

«Trīsdesmit gadus esmu nostrādājusi par medicīnas māsu. Pēdējā darba vieta man bija Sabiles slimnīcas infekcijas nodaļa. Kad sāka mazās slimnīcas likvidēt, nācu uz *zemēm*. Dundagā dzīvoju divpadsmit gadus. Zemes gan mums nav ne grama, septiņus hektārus nomājam no pašvaldības. Apstrādājam to pakāpeniski.»

I.K.: «Lielākos hektārus dabūjam pagājušogad. Siltumnīcās lielākoties audzējam tomātus un gurķus. Lociņi ir visu ziemu no novembra

sākuma.»

I.S.: «Ziemai audzējam burkānus un kāpostus. Tad vēl tirgojam drusku klāt no tā, ko nevaram paši patērēt: puravus, sīpolus, kādu kāli. Izaudzējam tik, cik paši varam. Citu palīgu mums nav.

Dundagā savu produkciju tirgojam jau gadus desmit. Sākām ar tomātiem stādiem. Induļa māsa tos audzēja. Vienā pavasarī viņai stādu bija ļoti daudz, tāpēc lūdza mūs palīdzēt. Tad domājām: kāpēc paši nevarētu audzēt un tirgot? Tā arī sākām.

Ar savu dzīves veidu un iztikšanu esam mierā. Bagāti jau neklūsim, bet iztikt iztikam normāli.»

I.K.: «Nākotnē domājam attīstīt savu saimniecību tālāk. Tagad kāpostus skābējam tikai atsevišķā telpā, taču ar laiku to iekārtosim atbilstoši Eiropas Savienības prasībām: ar flīzēm, mazgājamām sienām un divām izlietnēm. Augu seku laukos pamainīsim. Domājam pāriet uz bioloģisko lauksaimniecību.

Kad mūs uzaicināja uz lauksaimnieku pasākumu Talsos, nodomāju — kādam jau vienkārši no pagasta ir jābrauc. Labi, brauksim. Es pat nezināju par pieteikumu noteikti būt.»

I.S.: «Kad Raitis mūs uzaicināja, es arī nospriedu — tur satiekas gudrākie lauksaimnieki. Varbūt varēs aprunāties par mūs interesējošiem tematiem. Bet tādu novērtējumu un atzinību nebiju gaidījusi. Pirmajā brīdī pat neattapu, ka nosaukts mans vārds. Tas bija liels pārsteigums un gandarījums, protams, arī. Tas, ka tavu darbu novērtē, pamudina turpināt iesākto.»

Dāna Siliņa un Alnis Auziņš

• Ilga Stība.

Dānas Siliņas foto

Duṇḍiṇi stāsta

Romantiskie Dundagas tilti

Ar katru gadu Dundagas centrs kļūst aizvien skaistāks un uzpostāks. Dundaga, kādu to redzam, ir pastarpināts vācu kultūras mantojums, kura izveidē izmantoti iepriekšējo gadsimtu labākie sasniegumi vides izveidē. Cēlnes izvietotas, ievērojot reljefa nosacījumus. Tās skaisti iekļaujas ainavā, skatoties no jebkuras puses. Sevišķi glezns, pat majestātisks ir Dundagas centrs. Rūpīgi pārdomātais Dundagas pamatplānojums nosaka virzienu arī mūsdienai būvē, kas labi iekļaujas kopējā ansamblī ar veco mantojumu.

Dundagas romantismu pastiprina pagājušajā vasarā izgatavotie koka tilti. Reizē praktiski un stipri, vakarpusē mākslīgajā dzeltenīgajā izgaismojumā savdabīga noskaņa apņēms tiltiņa sākumu, ejot uz avotu. Brīnos, kā tas uztaisīts, kā zirnekļa tīmekļa pavediens, kas pārmests no viena krasta uz otru. Kā tas panākts, tas paliek meistara ziņā. Visus tiltiņus, ko izpildīdiredaktora Andra Kojro vērīgā acs pamanījusi, uztaisījis Ivars Dambergis. Sevišķa veiksmē gan krāsojuma, gan novietojuma ziņā ir baltais tiltiņš, kas teicami papildina ainavu, skatoties uz pils pusi un arī otrādi. Par tiltiem tēlaini runā kā par pagātnes un nākotnes vienotājiem. Reizēm mēdz arī teikt, ka aiz sevis jānodedzina visi tilti. Aiz sevis gan nedomāju nodedzināt visus tiltus. Kas bijis skaists un romantisks jaunībā, lai tāds arī paliek par spīti brīža izjūtām.

Zirgu tilts. Nezinu, kāpēc to tā sauca, bet tam ir nozīme manās bērnu dienu atmiņās. Braucot uz Dundagu, klajumā aiz Vecās skolas acīm paveras skaists Dundagas siluets ar baznīcas torni un sarkano pienotavas ēku. Dundagai tuvojoties, ēka kļūst lielāka, bet tornis sāk slēpties aiz kokiem. Arvien skaļāk no vecā tirgus laukuma puses pļērķšķ apdzīvotām vietām obligātais skaļrunis, kāds jau no sešiem rītā atskaņo griezīgu maršveida mūziku. Tā līdz 50. gadu beigām, kad to aizvāc. Tad arī Dundaga klāt. Puteklīnais grants ceļš izbeidzas tieši pie koka tilta, kurā caurumi izlāpīti ar garākiem, īsākiem, platākiem un biezākiem dēļu gabaliem, lai netraumētu piedvēdēja un citu pajūgu zirgu kājas. Braucot pa tādu *nolāpītu* tiltu, drebešana pa-

matīga, zobs uz zoba neturas! Aiz tilta akmens bruģa iela, kas pirms aptiekas pagriežas uz pienotavu, gar baznīcu un tālāk pa liepu aleju ved uz Talsiem. Pa šauru un neērtu ceļu katru ritu garš pārsausnējis zīdārpis, neveikli sēkdams un rūkdams, uzkarsis lēni virzās no Kolkas uz Rīgu. Vecais *ikaruss!* Vakarpusē atkal atpakaļ. Pagriezienā sastopot garo baļķvedēju, vienam jāpiekāpjas un jāie-

- Ar klasesbiedriem uz tiltiņa ekskursijā Lenigradā.

Foto no V. Eizenbergas albuma.

- Dundagas visjaunākais tiltiņš.

A. Kojro foto.

slēdz atpakaļgaita, citādi ceļā neizmīties.

Kādu dienu aptiekas dārzs gar zemi! Vīri ar zāģiem rīkojas naski, un Dundaga iegūst pašreizējo taisno ceļu. Daļa romantikas gan zaudēta. Akmeņus apsedz karsta asfalta masa, un vecās koka ietves nomaina bedrainā asfalta kājceļiņi, pa kuriem ne īsti paeit, ne krist. Vēsturiskā ietve vēl saglabājusies, ejot uz Tautas namu.

Un tad jau dzird runājam, ka Zirgu tiltam arī būšot vāks! Jāpaspēj vēl tikt pāri pēc jaunā formas tērpā, kāds visiem būšot jānēsā. Kādā augusta dienā braucam uz Talsiem to meklēt, bet nevienā veikālā par to nekā nezina. Tas tomēr mani gaida Valdemārpilī. Priecīgi pār Zirgu tiltu mājās! Līdz ar astero uzziedēšanu ceļš vied atkal pāri ierastajam tiltam. No laukiem un mežiem nākušie bērni visi sabāzti «c» klasē. Starpbrīžos elitārās «a» un «b» klases bērni nāk

uz mums lūrēt. Pirmā skolas nedēļa vēl nav cauri, kad skolotāja X mani aiz elkoņa izvelk no sola, nostāda klases priekšā un sāk raustīt un plūnīt, t.i., apskatīt manu jauno formu, kas klasē man vienīgajai. Secina, ka vecā ar atlasa priekšautu tomēr labāka. Kas man! Es neko. Nākamajā nedēļā jauna trauma: dažiem, man to skaitā, esot jāiet uz piekto «b», un angļu klasi. Palieku mierīgi sēžot solā «vāciešos». Kas ir tik daudz krātīts, braucot pa Zirgu tiltu, to tāda pavēle nespēj drebināt! Zirgu tiltu gan patiesi nojauc, paliek pelēkais akmens tā galā, kas vēl šodien tur stāv.

vīri. Kad viņi sāk, to dzīvespriecīgā un aizrautīgā muzicēšana pārņem visus zālē. Apstājies laiks, nav bijuši izsūtījumi, nav bijušas grūtās izstrādes dienas kolhozā par piecām kapekām, nekas cits uz pasaules šajā brīdī! Ir tikai visiem cauri plūstošas, aizrautīgas polkas taktis. Kāda jautrība un dejotprieks! Bet tvists, nu nē! Kāds puika nāk uzlūgt. Aizlienu aiz krēsliem un papurinu galvu. Kurvītis! Skolotāja Andrejeva teic, kā tā nevajag, un izstumj mani ar kādu meiteni dejas placī, lai mācāties tvistu. Ar meiteni! Un ar bomeļu zekēm kājas! Labāk iet uz tiltu pikoties: zēni pret meitenēm. Sniegs virpuļo, sals kniebj degunā un pikas neļip. Atgriežamies pie terases un bez kādas saudzības cits citam ar sniegu nomazgājam sejas, vēl pa saujai aiz apakšes, un sārtiem vaigiem izkļīstam kur kurais.

Tilts uz salīgu. Pils gaitenī stāv audzinātājs ar baltu lapu rokās un saka: «Tev skolas pasākumā jānoskaita šis dzejolis!» Vismaz 6 panti par neko. Kāpēc man? Nē! Apgrīžos

Tilts uz kultūras namu. Tas līdzīgs Zirgu tiltam, no koka, bet gludāks.

Pils zālē pie skatuves liela zaļa eg-
le. Sudraba stīgas nosedz tās rūgteni
smaržojošos plecus. Egles smaile tā-
pat kā Kremlim sarkana piecstaru
zvaigzne. Ceturkšņa nobeiguma svi-
nīgā daļa cauri, tūlīn sāksies dejas.
Kad skolotājas pazudušas, orķestris
uzsāk tvistu. Jaunmodīga deja — ar
kurpju purngalu berzē grīdu, un
pats dejojājs ar augumu gorās līdzī.
Jā! Sudmalīņas, tūdaliņ-tadaiņ, ko
tik priekša pilni dejojām Kaļķu muižā,
ir pavisam kas cits! Uz skatuves četri

un dodos prom. Visas skolas priekšā!
Gatavais ārprāts! Kājas pašas nes uz
saliņas pusī! Apšēžos uz pussatrūnē-
jušā tiltiņa, pārkarinu kājas pāri iz-
drupušā seguma malai un truli veros
lejā. Nebūtu kopā ar vidusskolēniem,
tad vēl. Pietiek iedomāties, kā dekla-
mē Zeltīte, iznāk zāles priekšā, svār-
ciņu apakšmala nopulēta gluda, glu-
da, tad viņa nedaudz piešķiebj gļīto
galviņu, paveras rožlapiņām līdzīgā
mute, un viņa dzejoli kā čivināt no-
čivina ar pareizām pauzēm un uz-
svariem. Un Elga! Kā viņa klavieru
pavadījumā runā dzejas rindas. Lie-
lie puikas smīkņās un sabakstīsies ar

elkoņiem. Kur lai cilvēkbērns aizbēg?

Un tad ir pilna zāle. Katra klase pēc kārtas kaut ko dara. Mana kārtā. Kamols no pakrūtes kāpj aizvien augstāk, kļūdams aizvien lielāks. Vislabāk būtu izvērties. Sāku skaitīt dzejoļi, bet pēc ceturta panta metu mieru. Audzinātājs — neko. Priekšnesumi beigušies, tagad es varētu uzrunāt stadionu. Bet kam tas?

Ērglim vajag augstumu, cilvēkam — plašumu. Pēc vidusskolas skatam tiešām paveras citi plašumi un arī citi tilti: Liepājā, Rīgā, toreizējā Ļeņingradā. Braucam skatīties, kā divos naktī paceļ Ņevas tilts, kā filozofiskā mierā cauri izbrauc kuģi. Otrreiz Sanktpēterburgā esmu Mākslas akadēmijas muzeju prakses laikā. Baltās nakts, apkārtnes pils, tiltiņi un zeltītas strūklakas. Dundagas tilti vairs ne viena acī. Dundagu vien atceros, kad kūst sniegi un no zemes izlien pirmās zilās vizbulītes. Taisnība viedajam dzejniekam no Dundagas — lai kur esi aizgājis, Dundaga velk atpakaļ. Un skat, es arī esmu te!

Tilts uz Ievlejšām. Kā muša pa tūtu, tik nemierīgs un satraukts šurpu turpu no pils uz pagastmāju un atpakaļ šaudās filmas *Gājiens ar krokodilu* direktors un izmisis taujā pēc priekšsēdētāja. Tā kā jautājums izskan gluži vai liktenīgi, piesakos palīdzēt. Pāri pakalniem un lejšām, gravām un strautiem no nepareizās puses uztieku Vecmuižas paugurainē. No siena talkas un svelmainās saules izkarsēts, priekšsēdētājs atgūlies tik reti iespējamā vieglā pēcpusdienas snaudā. Kas deva! Kā istrebiķeļš ar diviem kinovīriem esmu klāt. Vēl šodien nožēloju to brīdi! Laicāns ātri iedarbina veco, labo, oranžo *moskviču*, ieraušamies mašīnā un braucam uz pili. Izbrīnīta vēroju ceļu, par kura esamību nezināju. Kādā brīdī pavīd pavecs koka tilts, manu-prāt, diegan aizdomīgs, bet nomierina doma, ka Gunārs par to var pārbraukt pat ar aizvērtām acīm. Iebraucam Dundagā, un neviens vairs īsti nesaprot, kāpēc priekšsēdētājs tik ļoti vajadzīgs. Samulsis izskatās pats filmas direktors. Pamanos klusi nuzost pāri tagad atjaunotajam tiltam uz tautas namu.

Velga Eizenberga

Jānis Feldlībs (1935)
Velta Avotiņa (1937)
Ziedonis Kuzmins (1950)
Maigons Einfelds (1937)
Eduards Neifelds (1920)
Agnīte Sīmanēna (1951)
Aivars Zvaigzne (1954)
Vasilījs Vasiljevs (1922)

No Veltas Avotinas atvadoties

2006. gada aprīlī Dundagas vidusskolas kolektīvam šķita, ka noticis neiespējamais — smaga slimība pēkšņi no darba ierindas lika izstāties cilvēkam, kura domas spriegums un enerģija likās neizsīkstošā — skolotājai Veltai Avotiņai. Cilvēkam, kura pamatpārlicība bija — darbs prasa godprātīgu attieksmi līdz galam, un katrs skolotāja darbam atvēlētais brīdis ir jāatdo bērniem no pirmās līdz pēdējai minūtei un vēl vairāk. Tieši tā līdz pat pēdējai darba dienai Velta Avotiņa (dzim. 1937. g. 3. IX) vadīja savus darba gadus sākumā Nevejas skolā, vēlāk Dundagas vidusskolā. Viņas audzinātā sākumskolas pirmajās klasēs tālāk aizgājuši ne viena vien dundadznieku paudze. Skolotāja vienmēr bijusi kopā ar audzēkņiem izlaidumu ballēs, un tikai šī gada absolventi aizvēra skolas durvis bez pirmās audzinātājas līdzīgi dotajiem cēla vārdiem.

skolotāji, Veltu raksturo kā cilvēku ar ļoti spēcīgu taisnīguma izjūtu. Viņai bija stingra nostāja daudzos jautājumos, un par savu pārliecību viņa prata cīnīties. Jaunākajiem kolēģiem Velta bijusi viens no balstiem, kas, neskopojoties ar padomību, palīdzēja uzsākt darba gaitas, bet vēlākajos gados, ienākot dažādiem jauninājumiem skolas darbā, nekautrējās ar viņiem konsultēties.

Skolotāja Avotīna prata iejusties mīļajā lācīša Pūka tēlā, līdzdarbojās *Pepijas Garzeķes, Miks un Māris Leiput-riņā* u.c. iestudējumos, kurus skolo- tāji par prieku pirmklasniekiem iz- spēlēja Ābeču svētkos. Sportiskā, ar asu matemātisku prātu apveltītā skolotāja arī pēc vairāk nekā četr- desmit skolā nostrādātiem gadiem vēl pavisam nesen spēja līdzti saviem mazuliem uzkāpt itin pastāvā kalnā.

Ar tikpat lielu enerģiju un atbildības izjūtu Velta Avotiņa iesaistījās Dundagas sabiedriskajā dzīvē. Vīna

ir bijusi deputāte, darbojusies kultūras komisijā. Bijusi bērnu un citu svētku rīkotāju un vadītāju pulkā, arī skatītāju rindās visos pasākumos. Veltu allaž varēja satikt dažādās sporta norisēs vai nu tiesājot, vai aktīvi sportojot gan jaunībā, gan veterānu sacensībās. Pēdējos gados daļa enerģijas ielikta, darbojoties Dundagas pensionāru kluba *Sendienas* padomē, bet savulaik ģimeņu kluba *Saskaņa* sporta sacensības bērniem kopā ar vecākiem nebija iedomājamas bez Veltas atbalsta.

Pašam vērtīgākajam un dārgākajam, kas dāvāts cilvēka dzīvē, ģimenei, tika atvēlēta vislielākā mīlestības un rūpu daļa. Azartiskā krustvārdu miklu risināšanā viņa paspēja aizraut dzīvesbiedru Gunāru. Veltas skubināts, viņš devās līdzī garākās pastaigās, kurās ar prieku vēroja gadalaiku maiņas. «Nebūs vairs, kas pasaka, ka uzziņdējusi pirmā vizbulē,» saka kolēģes. Abiem kopā rūšīnoties dārzā, izauga meitām un mazbērniem līdzī dodamie garumi. Mazbērnu skolas brīvlaikā aizritēja,

spēlējoties vecmāmiņas mājās pagalmā, bet vēlāk, esot ārzemēs, viņi ilgojās pēc vecmāmiņas gatavotajiem kāpostiem un ceptajiem pīrāgiem. Savu pateicību par mīlestību Veltai izstaroja pašas koptās puķes. Viņai, kas, neskatoties kalendārā, vienmēr atcerējās, kad kurš kolēģis vai draugs apsveicams dzimšanas vai vārda dienā, kad kuram paldies pasakāms. Un tagad sāk urdīt doma – vai mēs, kas bijām tik ilgi un tik tuvu kopā, paspējam tā isti no sirds pateikt to lielo paldies viņai?

Veltai mājās ir Ziemassvētku kaktuss, kas vienmēr uzdied divas reizes gadā. Arī tagad kaktuss paspēja laikus atvērt ziedus, lai pēdējo reizi iepriecinātu savu kopēju, pirms viņa 23. decembrī aizvēra acis uz mūžu. Bet mēs savu sirds siltumu, nepateiktos vārdus un ziedus devām Veltai līdz 28. decembrī, pavado viņu pēdējā ceļā uz Anstrupes kapšētu.

Kolēģu vārdā Vaira Kamara